

Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie za 2024 rok

kwiecień 2024

Spis treści

WSTĘP.....	3
OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA.....	4
STRUKTURA ORGANIZACYJNA I KADROWA.....	7
BUDŻET	9
USTAWA O POMOCY SPOŁECZNE.....	19
ZADANIA WŁASNE GMINY	24
PRACA SOCJALNA	24
ZAPEWNIENIE POSIŁKU	35
SCHRONIENIE	36
MIESZKANIA WSPOMAGANE I TRANINGOWE	37
ZASIŁKI OKRESOWE	38
ZASIŁKI CELOWE.....	39
ZASIŁKI STAŁE	39
USŁUGI OPIEKUŃCZE, W TYM SPECJALISTYCZNE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA, Z WYŁĄCZENIEM SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	40
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ.....	42
PORADNICTWO PRAWNE, RODZINNE ORAZ SPECJALISTYCZNA POMOC PSYCHOLOGICZNA.....	43
ZADANIA GMINNE ZLECONE.....	44
SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI.....	44
WYPŁATA WYNAGRODZENIA ZA SPRAWOWANIE OPIEKI	46
ZADANIA WYNIKAJĄCE Z ODRĘBNYCH USTAW	46
ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH.....	46
STYPENDIA SOCJALNE SZKOLNE.....	47
ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY - KOORDYNACJA PRACY NA RZECZ OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY W RODZINIE	48
DZIAŁANIA WSPIERAJACE SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ.....	50
DZIAŁALNOŚĆ STAŁYCH GRUP ROBOCZYCH/GRUP DIAGNOSTYCZNO- POMOCOWYCH.....	51
DODATEK MIESZKANIOWY	52
ŚWIADCZENIA RODZINNE.....	54
ZASIŁEK DLA OPIEKUNA.....	58
PROGRAM RODZINA 500+	59
ZA ŻYCIEM	60
FUNDUSZ ALIMENTACYJNY- OSOBY UPRAWNIONE DO ALIMENTÓW	60
DZIAŁANIA WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH.....	62

PROGRAM „CZyste Powietrze”	65
ZADANIA REALIZOWANE Z BUDŻETU PAŃSTWA LUB Z PAŃSTWOWYCH FUNDUSZY CELOWYCH	65
PROGRAM „Opieka wychowawcza”	65
PROGRAM „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”	66
KLUB SENIOR+	67
NOWE ZADANIA.....	67
DODATKI OSŁONOWE.....	67
REFUNDACJA PODATKU VAT ZA DOSTARCZANE PALIWA GAZOWE	69
BON ENERGETYCZNY	69
SPECUSTAWA UKRAIŃSKA	70
BON ŻŁOBKOWY	72
POWÓDŹ WE WRZEŚNIU 2024 ROKU	73
POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ	75
PODSUMOWANIE	77
Załącznik nr 1.....	80

WSTĘP

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 z późn. zm.), Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie przedkłada sprawozdanie z działalności jednostki za rok 2024. Dokument ten stanowi podsumowanie realizacji zadań statutowych oraz dodatkowych działań podejmowanych na rzecz mieszkańców Gminy Miejskiej Dzierżoniów.

Podobnie jak w latach ubiegłych, Ośrodek funkcjonował w zmiennym i wymagającym otoczeniu społecznym i gospodarczym. Rok 2024 przyniósł szereg wyzwań związanych ze skutkami wojny w Ukrainie, sytuacją ekonomiczną w kraju oraz klęską żywiołową – powodzią, która nawiedziła region we wrześniu 2024 r. Pracownicy Ośrodka w pełni zaangażowali się w działania mające na celu udzielanie wsparcia osobom dotkniętym tymi zdarzeniami.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie realizował nie tylko ustawowe zadania pomocy społecznej, lecz również podejmował szereg inicjatyw o charakterze pomocowym, aktywizującym i integracyjnym, ukierunkowanych na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Działania te były możliwe dzięki szerokiej współpracy z instytucjami lokalnymi i organizacjami społecznymi, w tym m.in. z Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia, Sądem Rejonowym, Komendą Powiatową Policji, placówkami oświatowymi i służby zdrowia, organizacjami pozarządowymi, Caritas, Zborem Kościoła Zielonoświątkowego „Betezda”, Dzierżoniowskim Ośrodkiem Wolontariatu oraz Fundacją Manufaktura Inicjatyw.

Rok sprawozdawczy był czasem intensywnej pracy, wymagającej dużego zaangażowania kadry Ośrodka, elastyczności w działaniu oraz gotowości do reagowania na nagłe potrzeby mieszkańców. Niniejsze sprawozdanie ma na celu przedstawienie zakresu podjętych działań, osiągniętych efektów oraz zidentyfikowanych potrzeb, które będą kierunkować dalsze działania Ośrodka.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

Utworzenie i utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust. 18 ustawy o pomocy społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie funkcjonuje jako gminna jednostka organizacyjna pomocy społecznej. Na poziomie lokalnym wykonuje zadania skierowane na wsparcie i poprawę warunków życia mieszkańców Dzierżoniowa. Działania Ośrodka są zbieżne z lokalną polityką społeczną i zgodne z realizacją celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Podstawowym aktem prawnym na podstawie którego funkcjonuje Ośrodek jest ustawa o pomocy społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie realizuje ponadto liczne zadania wynikające z innych aktów prawnych, a w szczególności:

- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

W wymiarze finansowym, od kilku lat, świadczenia realizowane wyłącznie w oparciu o ustawę o pomocy społecznej stanowią niewielki procent wydatków realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie.

Z uwagi na fakt, że współczesny OPS działa nie tylko w obszarze pomocy społecznej, na ogólną liczbę klientów Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie składają się osoby i rodziny uzyskujące wsparcie między innymi z tytułu:

- 1) ustawy o pomocy społecznej – 469 rodzin (tj. 842 osób w rodzinach) otrzymało świadczenia w ramach zadań zleconych i własnych, a 443 rodzin otrzymało pomoc w postaci pracy socjalnej. Liczba klientów otrzymujących świadczenia pieniężne z pomocy społecznej utrzymuje się na porównywalnym poziomie z rokiem poprzednim.
- 2) ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów - liczba rodzin uzyskujących pomoc w 2024 r. wyniosła 1326, co oznacza, że zmalała w porównaniu do roku ubiegłego o 108 rodzin. Dodatkowo

od 01.07.2023 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie przyjmowane są wnioski o świadczenie pieniężne „Dzierżoniowski bon żłobkowy”. W 2024 pomocą objęto 105 dzieci.

- 3) ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów - liczba rodzin uzyskujących pomoc wyniosła w 2024 r. 180 (utrzymuje się na podobnym poziomie w porównaniu do roku ubiegłego)
- 4) ustawy o dodatkach mieszkaniowych – liczba rodzin w 2024 r. wyniosła 683 i tym samym wzrosła w stosunku do 2023 r. o 62 rodziny.

Ponadto OPS realizuje także inne świadczenia: np. zasiłki i stypendia szkolne, potwierdzanie prawa do bezpłatnych świadczeń z opieki zdrowotnej, programy osłonowe, projekty socjalne.

Oprócz tego na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa objęto pomocą w formie:

- 1) jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300,00 zł – 20 osób;
- 2) zasiłku okresowego – 1 osoba;
- 3) zapewnienia jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole i przedszkolach – 1 osoby;
- 4) zasiłku stałego i składek zdrowotnych – 3 osoby;
- 5) zasiłku celowego – 1 osoba;
- 6) świadczeń rodzinnych – 23 rodziny.

W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie wydał łącznie 8250 decyzji oraz 3700 informacji, tj.:

- 1.396 decyzji ws. świadczeń rodzinnych, w tym 82 odmowne,
- 1.185 decyzji ws. dodatków mieszkaniowych, w tym 41 odmownych,
- 270 decyzji ws. świadczeń alimentacyjnych, w tym 5 odmownych,
- 32 decyzje w sprawach dłużników alimentacyjnych,
- 4519 decyzji ws. pomocy społecznej, w tym 130 odmowne,
- 187 decyzji ws. prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w tym 9 odmownych,
- 155 decyzji ws. stypendiów szkolnych, w tym 8 odmownych,
- 8 informacji i decyzji ws. świadczeń wychowawczych, w tym 2 odmowne;
- 1462 informacji ws. dodatku osłonowego,
- 1 decyzja odmowna ws. dodatku węglowego,
- 193 informacje oraz 50 decyzji odmownych w sprawie refundacji podatku VAT za 2023 i 2024 r.,

- 175 informacji ws. świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy,
- 1864 informacje oraz 191 decyzji odmownych w sprawie bonu energetycznego,
- 50 decyzji ws. "Dzierżoniowskiego bonu żłobkowego"
- 77 decyzji ws. zasiłku powodziowego
- 120 decyzji ws. powiększonego zasiłku powodziowego na osuszanie lokalu
- 15 decyzji ws. zasiłków losowych na cele edukacyjne.

Ponadto wydano 165 zaświadczeń ogólnych z zakresu potwierdzenia pobierania świadczeń z pomocy społecznej oraz dodatkowo 203 zaświadczenia z programu „Czyste powietrze”.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA I KADROWA

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym OPS, na dzień 31 grudnia 2024 r. wewnętrzny podział organizacyjny przedstawiał się następująco:

Tabela 1. Podział organizacyjny

	Nazwa działu	Ilość etatów
1.	Dyrektor	1
2.	Zastępca Dyrektora	1
3.	Dział Pomocy Środowiskowej: - kierownik, zespół ds. świadczeń z pomocy społecznej i świadczeń zdrowotnych (4 pracowników socjalnych), zespół ds. asysty rodzinnej i wspierania rodziny (3 pracowników socjalnych, 3 asystentów rodziny), zespół ds. przeciwdziałania przemocy domowej (3 pracowników socjalnych), zespół ds. usług opiekuńczych i ośrodków wsparcia(4 pracowników socjalnych), zespół ds. bezdomności i integracji społecznej (2 pracowników socjalnych)	20
4.	Dział Organizacyjny (wydawanie decyzji na świadczenia z pomocy społecznej, stypendia socjalne, Biuro Obsługi Klienta, sekretariat, dodatki osłonowe, świadczenia dla obywateli Ukrainy, dzierżonowski bon żłobkowy, decyzje – usługi opiekuńcze, DPS, zasiłki z pomocy społecznej dla powodzian)	8
5.	Dział Świadczeń (świadczenia rodzinne i opiekuńcze, fundusz alimentacyjny, dodatki mieszkaniowe, bon energetyczny, czyste powietrze, refundacja podatku VAT)	7
6.	Dział Finansowo-Księgowy (księgowość, kadry)	6
7.	Starszy informatyk 5/8 etatu	1
	Razem	44

Źródło: OPS, opracowanie własne

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie według stanu na dzień 31.12.2024 r. zatrudnionych było 44 pracowników ramach umów o pracę. W roku 2024 w celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań Ośrodka zatrudniono 7 osób, rozwiązano umowy o pracę z 4 pracownikami tj: 1 osoba z powodu upływu czasu, na jaki była zawarta umowa, 2 osoby za porozumieniem stron, 1 osoba rozwiązanie umowy za wypowiedzeniem przez pracownika.

Zatrudnienie w Ośrodku w 2024 r. w stosunku do roku poprzedniego pozostaje na podobnym poziomie. W roku sprawozdawczym do realizacji przybyło świadczenie - zasiłki z pomocy społecznej dla powodzian.

Jednocześnie zawarto 5 umów o świadczenie usług (badania profilaktyczne, BHP, IODO, psycholog, obsługa prawna) oraz 6 umów zleceń na stanowiska pomocnicze.

W związku z realizacją nałożonych na OPS zadań oraz realizowanych projektów w roku 2024 zawarto umowy cywilnoprawne: Ogrzewalnia – 5 umów, „Klub Senior +” - 3 umowy, „ Aktywne wsparcie” – 4 umowy, „ Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2024” – 46 umów. „ Opieka Wytchnieniowa – edycja 2024” – 18 umów, projekt „Można pięknie żyć” – 1 umowa, Punkt konsultacyjno-informacyjny – 3 umowy.

Wszystkie zadania powierzone do wykonania oraz projekty wymagały dużego zaangażowania i wysiłku wielu pracowników Ośrodka, zostały one w pełni zrealizowane.

Liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS, zgodnie ze wskazaniem zawartymi w ustawie o pomocy społecznej powinna być proporcjonalna do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców.

Zawód pracownika socjalnego jest profesją bardzo trudną i odpowiedzialną, ponadto duże wymagania formalne powodują, że brakuje chętnych nowych osób na to stanowisko. Jest to zjawisko ogólnopolskie, sygnalizowane już wielokrotnie w MRPiPS. W przyszłości istnieje jednak realne zagrożenie braku pracowników socjalnych, co stanowić będzie duże utrudnienie i wyzwanie.

Ponadto w polityce społecznej ujawniają się tendencje do znacznego obciążania gmin zadaniami socjalnymi przy jednoczesnym zmniejszaniu środków finansowych w wykonywaniu ustawowych zadań w sferze pomocy społecznej.

Ośrodki Pomocy Społecznej stają przed faktem braków kadrowych w zawodzie pracownika socjalnego, a co z tego wynika istnieje realne zagrożenie w wykonywaniu ustawowych zadań w sferze pomocy społecznej.

W Ośrodku Pomocy Społecznej pracownicy z wyższym wykształceniem stanowią ok. 84 % ogółu zatrudnionych.

W roku 2024 pracownicy Ośrodka uczestniczyli w szkoleniach specjalistycznych z zakresu pomocy społecznej, z przeciwdziałania przemocy domowej, świadczeń rodzinnych i pielęgnacyjnych, finansów, dodatków mieszkaniowych, orzecznictwa z pomocy społecznej, bonu energetycznego oraz w kursie kancelaryjno- archiwalnym.

BUDŻET

Zgodnie z art. 44 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych m. in. w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego lub planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych.

Podstawą gospodarki finansowej jednostki pomocy społecznej jest plan dochodów i wydatków jednostki (plan finansowy jednostki budżetowej), przygotowywany przez daną jednostkę budżetową.

DOCHODY

Podstawowym źródłem dochodów, Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie, przedstawionym w tabeli 2 są:

1) środki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego:

- wpłaty od dłużników alimentacyjnych (11,63%),
- zwroty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego (23,77%),

2) środki związane z realizacją zadań własnych z zakresu pomocy społecznej, wśród uzyskanych dochodów są między innymi:

- wpłaty z tytułu świadczonych usług opiekuńczych (43,31%),
- wpłaty z tytułu opłat za DPS (5,31%),
- opłaty za schroniska (8,71%).

Dochody z wyżej wymienionych źródeł stanowią 92,73% ogółu dochodów Ośrodka. Zadania realizowane w 2024 roku przez Ośrodek Pomocy Społecznej po stronie dochodów zamknęły się kwotą 1 302 165 zł.

Tabela 2: Szczegółowe zestawienie dochodów OPS w 2024 roku

Wyszczególnienie	Dochody w zł.
Odsetki od środków na rachunkach bankowych	60 009
Oplaty za domy pomocy społecznej	69 199
Wpływy od dłużników alimentacyjnych z tyt. wyegzekwowanych kwot zaliczki alimentacyjnej oraz funduszu alimentacyjnego	151 444
Nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze, odsetki	6 886
Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, zasiłki dla opiekuna, odsetki	309 580
Nienależnie pobrane zasiłki z pomocy społecznej (zasiłki stałe, zasiłki okresowe)	2 133
Nienależnie pobrane dodatki osłonowe, odsetki	19
Nienależnie pobrane dodatki mieszkaniowe, odsetki	4 045
Nienależnie pobrane stypendia socjalne	744
Nienależnie pobrane świadczenie „Dzierżoniowski bon żłobkowy”, odsetki	481
Składki na ubezpieczenie zdrowotne od nienależnie pobranych świadczeń	3 314
Wynagrodzenie płatnika z tytułu terminowego wpłacania podatku dochodowego	1 164
Oplaty za mieszkania chronione	6 460
Oplaty za usługi opiekuńcze	564 013
Oplaty za schroniska	113 460
Oplaty, zwrot wydatków za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	5 193
Zwrot wydatków za media	381
Odszkodowania z tytułu zdarzeń losowych, zwroty kwot zasądzonych wyrokiem sądowym	1 874
Zwrot wydatków – pomoc w formie obiadów	1 330
Koszty upomnienia, pozostałe dochody	436

Źródło: OPS, opracowanie własne

Z zaprezentowanych danych (w tabelach 2 i 3) wynika, że zdecydowanie największy udział w strukturze dochodów uzyskiwanych przez OPS mają opłaty za usługi opiekuńcze, opłaty za domy pomocy społecznej, opłaty za schroniska oraz dochody pobrane z tytułu realizacji zadań z zakresu administracji rządowej (świadczenia

rodzinne, alimentacyjne).

W 2024 roku główne źródło dochodów Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiły wpłaty z tytułu świadczonych usług opiekuńczych. Odpłatność za usługi opiekuńcze uzależniona jest od dochodu na członka rodziny a jej wysokość ustalana przez każdą gminę w formie uchwały. Dlatego też odpłatność może być różna w zależności od miejsca zamieszkania osoby zainteresowanej. Generalnie, zasady przeliczania dochodu i wysokość odpłatności są, w wypadku usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, znacznie korzystniejsze niż zasady ustalania uprawnień do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (kryterium dochodowego). W ten sposób jest zagwarantowana dostępność usług opiekuńczych dla większej ilości osób.

Tabela 3: Dochody w latach 2021-2024 – porównanie

	2021	2022	2023	2024
Odsetki od środków na rachunkach bankowych	849	80 385	55 055	60 009
Opłaty, zwrot wydatków za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	1 735	2 131	1 817	5 193,00
Opłaty za domy pomocy społecznej	69 971	115 015	114 510	69 199
Wpływy od dłużników alimentacyjnych	87 823	118 516	116 299	151 444
Nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze, odsetki	4 213	5 459	3 143	6 886
Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne, z funduszu alimentacyjnego, odsetki	67 390	31 950	70 583	309 580
Nienależnie pobrane dodatki mieszkaniowe, odsetki	146	0	505	4 045
Nienależnie pobrane zasiłki z pomocy społecznej (zasiłki stałe, zasiłki okresowe)	23 443	20 902	13 218	2 133

Składki na ubezpieczenie zdrowotne od nienależnie pobranych świadczeń	3 407	1 369	3 595	3 314
Wynagrodzenie płatnika z tytułu terminowego wpłacania podatku dochodowego	621	929	1 544	1 164
Opłaty za mieszkania chronione	2 725	3 261	4 582	6 460
Opłaty za usługi opiekuńcze	363 242	375 716	497 589	564 013
Opłaty za schroniska	53 818	55 136	64 129	113 460
Zwroty wydatków za media	4 553	371	590	381
Zwrot wydatków – pomoc w formie obiadów	2 632	2 842	480	1 330
Odszkodowania z tytułu zdarzeń losowych, zwroty kwot zasądzonych wyrokiem sądowym	-	6 373	4 526	1 874
Nienależnie pobrane dodatki węglowe, odsetki	-	-	6 197	0
Nienależnie pobrane dodatki osłonowe, odsetki	-	-	1 158	19
Nienależnie pobrane stypendia socjalne	-	-	-	744
Nienależnie pobrane świadczenie „Dzierżoniowski bon żłobkowy”, odsetki	-	-	-	481
Koszty upomnienia, pozostałe dochody	3 396	911	173	436
	1 302 165			

Źródło: OPS, opracowanie własne

W 2024 roku dochody Ośrodka wzrosły o 35,69% w porównaniu z rokiem 2023. Ten wzrost spowodowany jest głównie zwiększeniem opłat za usługi opiekuńcze, opłat za schroniska, wpływów z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych oraz wpływów od dłużników alimentacyjnych.

WYDATKI

Podział zadań na własne i zlecone ma szczególne znaczenie z punktu widzenia źródeł ich finansowania. Zadania własne są finansowane przez JST z dochodów własnych oraz ewentualnie z dotacji, podczas gdy zadania zlecone finansowane są z budżetu państwa w formie dotacji. Zasadą jest, że dotacje powinny pokrywać 100% wydatków niezbędnych do zrealizowania określonych zadań. Powszechnie wiadome jest jednak, że pomimo regulacji prawnych, w tym rangi konstytucyjnej, kwoty przekazywane z budżetu państwa nie są wystarczające na wywiązanie się z obowiązków ustawowych. Negatywnym, wzrastającym zjawiskiem jest problem niewystarczalności dotacji na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Zadania realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej po stronie wydatków zamknęły się kwotą **32 810 675 zł.**

W 2024 roku wydatki Ośrodka zwiększyły się o 6 486 378 zł (24,64%) w porównaniu z rokiem 2023. Wzrost ten dotyczy głównie wydatków na zadania zlecone.

Tabela 4: Szczegółowe zestawienie wydatków OPS w 2024 roku

Forma pomocy	Wydatki w zł.
Zadania własne gminy	
Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze	43 760
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	388 567
Rodziny zastępcze	466 954
Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy, w tym środki z budżetu państwa 27 585 zł, środki własne gminy 12 825 zł	40 410
Wspieranie rodziny, w tym: środki z Funduszu Pracy 66 606 zł (program „Asystent rodziny”), środki z budżetu państwa na realizację wypłat dodatków motywacyjnych 23 290 zł, środki własne gminy 199 678 zł	289 574
Dodatki mieszkaniowe	1 865 172
Zasiłki i pomoc w naturze w tym: zasiłki celowe, pogrzeby, zasiłki stałe, zasiłki okresowe	2 039 476

Składki na ubezpieczenie zdrowotne	87 248
Domy pomocy społecznej	2 147 827
Usługi opiekuńcze	1 406 876
Dożywianie dzieci i „posiłki dla potrzebujących” w tym dotacja: 360 500 zł – budżet państwa, 261 870 zł – środki własne gminy	622 370
Stypendia socjalne - dotacja celowa z budżetu państwa – 34 292 zł, środki własne gminy – 8 573 zł	42 865
Funkcjonowanie Ośrodka, w tym dotacja z budżetu państwa - 612 714 zł, dotacja z budżetu państwa na realizację wypłat dodatków motywacyjnych 276 870 zł, środki własne gminy 3 488 817 zł	4 378 401
Wynagrodzenie za sprawowanie kurateli	24 826
Funkcjonowanie ogrzewalni dla osób bezdomnych	197 357
Funkcjonowanie mieszkań chronionych	52 591
Paczki dla seniorów	5 000
Projekty realizowane w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	173 669
Obsługa funduszu alimentacyjnego	124 999
Klub Senior+	76 238
Dzierżoniowski Bon Żłobkowy	331 980
Program „Czyste Powietrze”	1 500
Refundacja podatku VAT od paliw gazowych	79 821
Realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy finansowanych z Funduszu Pomocy	794 203
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym: dotacja z budżetu państwa 40 443 zł	48 243
Zadania zlecone gminie	

Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny	12 925 155
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	407 216
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	394 044
Świadczenia wychowawcze	37 000
Bon energetyczny	701 088
Dodatek osłonowy	454 758
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki	92 718
Koszty obsługi wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	17 194
Program „Za życiem”	12 371
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	2 030 804
Zakup systemu informatycznego POMOST TT	8 400
Łącznie:	
Zadania własne gminy	15 729 927
Zadania zlecone gminie	17 080 748
Razem:	32 810 675

Źródło: OPS, opracowanie własne

Wydatki na zadania zlecone zamknęły się kwotą 17 080 748 zł. Kwota przeznaczona na sfinansowanie wszystkich zadań własnych realizowanych przez OPS wyniosła 15 729 927 zł, w tym 4 338 850 zł stanowią zadania własne finansowane z budżetu państwa, zaś 11 391 077 zł stanowią zadania własne finansowane z budżetu gminy. Wydatki na zadania własne finansowane z budżetu gminy stanowią 34,72% ogólnego budżetu, jakim dysponuje Ośrodek Pomocy Społecznej.

Tabela 5: Wydatki w latach 2022-2024 – porównanie

	2022	2023	2024
Zadania własne gminy	16 835 265	14 098 973	15 729 927
Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze	31 597	36 623	43 760
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	388 031	342 711	388 567
Rodziny zastępcze	263 275	356 430	466 954
Wspieranie rodziny	203 851	215 369	289 574
Dodatki mieszkaniowe	1 166 695	1 461 893	1 865 172
Zasiłki i pomoc w naturze w tym: celowe, pogrzeby, zasiłki stałe, zasiłki okresowe	1 565 946	1 598 156	2 039 476
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	72 426	62 469	87 248
Domy pomocy społecznej	1 218 102	1 671 541	2 147 827
Usługi opiekuńcze	1 264 749	1 308 132	1 406 876
Dożywianie dzieci i „posiłki dla potrzebujących”	405 049	502 167	622 370
Stypendia socjalne	35 171	46 455	42 865
Funkcjonowanie Ośrodka	3 185 561	3 473 538	4 378 401
Wynagrodzenie za sprawowanie kurateli	4 190	7 907	24 826
Funkcjonowanie ogrzewalni	161 865	191 681	197 357
Funkcjonowanie mieszkań chronionych	26 240	64 576	52 591
Paczki dla seniorów	7 000	3 995	5 000
Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2 885	302 005	40 410

Projekty realizowane w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	102 874	109 808	173 669
Obsługa funduszu alimentacyjnego	107 878	90 000	124 999
Klub Senior+	88 996	94 203	76 238
Program „Czyste Powietrze”	1 100	2 300	1 500
Dzierżoniowski Bon Żłobkowy	-	129 854	331 980
Realizacja zadań wynikających z rządowej tarczy energetycznej (dodatek węglowy, dodatek do innych źródeł ciepła, dodatek elektryczny, refundacja podatku VAT od paliw gazowych) finansowanych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	5 629 380	654 353	79 821
Realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy finansowanych z Funduszu Pomocy	902 404	1 372 807	794 203
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	-	-	48 243
Zadania zlecone gminie	24 978 664	12 225 324	17 080 748
Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, zasiłek dla opiekuna	10 885 368	11 303 011	12 925 155
Świadczenie wychowawcze	11 520 599	107 542	37 000
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	290 126	335 101	407 216
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	290 752	359 850	394 044
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki	63 186	79 093	92 718
Dodatek energetyczny	15 799	-	-
Dodatek osłonowy	1 875 647	5 327	454 758
Bon energetyczny	-	-	701 088

Koszty obsługi wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	15 692	14 781	17 194
Program „Za życiem”	16 495	20 619	12 371
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	5 000	-	2 030 804
Zakup systemu informatycznego POMOST TT	-	-	8 400
			32 810 675

Źródło: OPS, opracowanie własne

Dodatkowo w 2024 roku Ośrodek realizował programy finansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego, takie jak „Opieka wytchnieniowa” oraz „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”. Na mocy art. 10 ustawy z 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. 2024, poz. 1848) wydatki te realizowane są poza budżetem, w związku z czym nie ujmuje się tych wydatków w sprawozdaniach budżetowych. Wydatki na programy realizowane ze środków Funduszu Solidarnościowego w 2024 roku wyniosły odpowiednio:

Opieka wytchnieniowa – 248 108,63 zł,

Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością – 1 367 985,52 zł.

USTAWA O POMOCY SPOŁECZNE

Ośrodki Pomocy Społecznej, działające na terenie każdej gminy, w tym Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie, realizują zadania z zakresu pomocy społecznej poprzez udzielanie wsparcia w różnych formach, w zależności od potrzeb i sytuacji osób oraz rodzin. Pomoc może mieć charakter pracy socjalnej, świadczeń pieniężnych, rzeczowych, usługowych, jak również wsparcia poprzez skierowanie do odpowiednich ośrodków wsparcia.

Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej uzależnione jest od spełnienia kryteriów określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W szczególności dotyczy to świadczeń pieniężnych, których przyznanie wymaga spełnienia kryterium dochodowego wskazanego w art. 8 ust. 1 ustawy.

W roku 2024 uprawnienie do korzystania ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługiwało:

- Osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekraczał kwoty 776,00 zł,
- Osobie w rodzinie lub rodzinie, w której dochód na osobę nie przekraczał kwoty 600,00 zł, pod warunkiem wystąpienia co najmniej jednego z powodów wskazanych w art. 7 pkt 2–15 ustawy o pomocy społecznej lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie wsparcia.

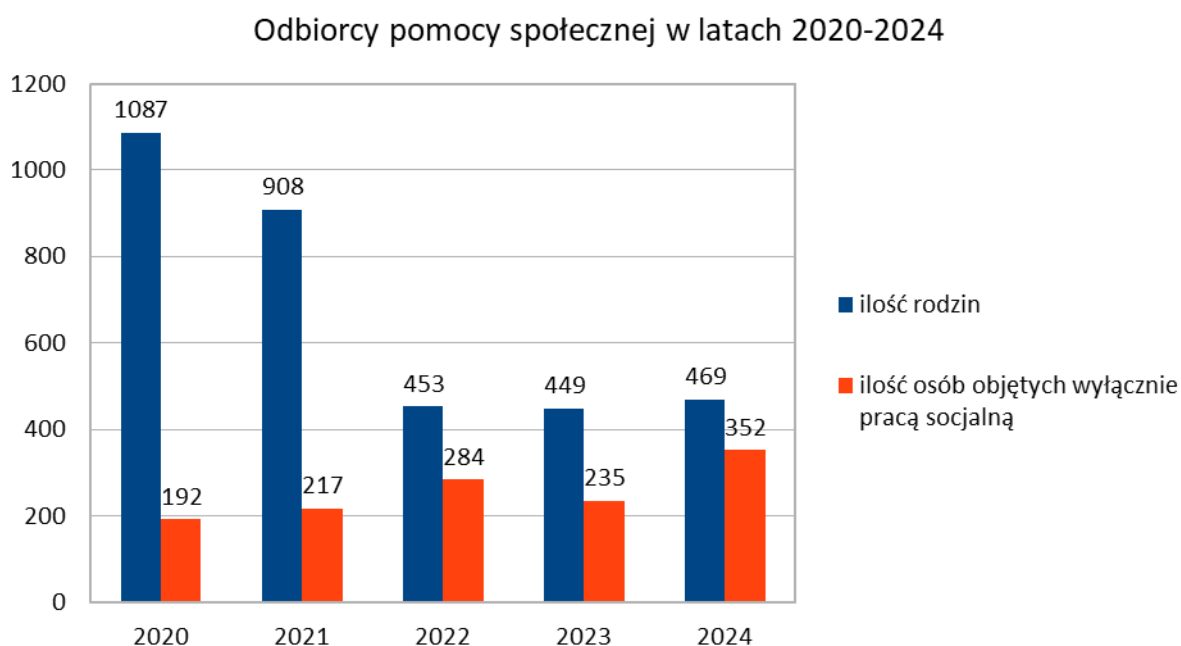
Do powodów, które mogą stanowić podstawę do przyznania pomocy, należą m.in.: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego (zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych), trudności w integracji osób posiadających status uchodźcy, trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego, uzależnienia (alkoholizm lub narkomania), zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe, klęski żywiołowe lub ekologiczne.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie, dokonując oceny sytuacji osób i rodzin ubiegających się o pomoc, kierował się nie tylko spełnieniem ustawowych kryteriów dochodowych, ale także realną oceną sytuacji życiowej, zdrowotnej i społecznej wnioskodawców. Indywidualne podejście do każdej sprawy miało na celu jak najlepiej dostosować formę wsparcia do potrzeb osoby lub rodziny.

Do głównych celów pomocy społecznej należą:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie – w miarę możliwości - do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym,
- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą domową,
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Rysunek 1. Odbiorcy pomocy społecznej w latach 2020-2024

Źródło: OPS, opracowanie własne

Z danych wykazanych powyżej wynika, iż po wzroście rodzin objętych pomocą przez Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 roku, co było związane z pandemią COVID, nastąpiła tendencja spadkowa. Obecnie poziom odbiorców pomocy społecznej utrzymuje się na podobnym poziomie, natomiast zauważalny jest wzrost liczba osób objętych wyłącznie pracą socjalną.

Pomoc realizowana z ustawy o pomocy społecznej świadczona była z powodów wymienionych w tabeli 6.

Tabela 6: Powody przyznawania pomocy społecznej w 2024 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	195	269
Bezrobocie	142	248
Niepełnosprawność	144	187
Długotrwała lub ciężka choroba	244	371
Alkoholizm	51	61
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. dom.	50	160
Przemoc domowa	4	10
Bezdomność	58	61
Potrzeba ochrony macierzyństwa	18	71
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	8	8
Narkomania	7	7
Sytuacja kryzysowa	27	29
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	138	296

Źródło: OPS, opracowanie własne

Liczby osób i rodzin nie sumują się, bowiem dysfunkcje, z powodu, których pomoc jest przyznawana mogły współwystępować ze sobą.

Akty prawne dotyczące pomocy społecznej przewidują mechanizmy, które powinny zapobiegać wieloletniemu uzależnieniu od zasiłków. Pierwszym z nich, zwłaszcza gdy przyznawane świadczenia są marnotrawione, jest możliwość ich zamiany na pomoc rzeczową i usługową.

Drugim narzędziem, które ma mobilizować do wyjścia z pułapki bezradności, może być kontrakt socjalny. Jest to rodzaj umowy między pracownikiem socjalnym a osobą korzystającą z pomocy na wykonanie konkretnego zadania. Może nim być zobowiązanie do znalezienia pracy, czy udział w terapii odwykowej. Zadaniem drugiej strony kontraktu, czyli pracownika socjalnego, jest np. wspólna wizyta w urzędzie lub

pomoc w przygotowaniu dokumentów potrzebnych do szukania pracy. Jeżeli osoba nie wywiązuje się z zapisu kontraktu, odmawia jego podpisania, gmina może odmówić przyznania jej zasiłku lub go odebrać. W roku 2024 podpisano 37 kontraktów socjalnych w porównaniu z rokiem ubiegłym jest to spadek o 10 .

Aby pomoc społeczna spełniała swoją rolę konieczna jest zmiana dotychczasowych zasad jej udzielania. Działania pasywne polegające m. in. na ochronie słabszych ekonomicznie grup ludności, a w szczególności wypłacie zasiłków należałoby zastąpić działaniem aktywizującym. Podejście finansowe polegające na bezzwrotnych świadczeniach socjalnych, musi być zastępowane poprzez zachęty do samodzielnego działania. Działania Ośrodka Pomocy Społecznej zmierzają do realizacji tych celów. Tabela poniżej przedstawia dane porównawcze z lat 2023-2024 w zakresie liczby osób korzystających z pomocy społecznej z tut. Ośrodka.

Tabela 7: Zestawienie danych statystycznych dot. korzystania z pomocy społecznej za lata 2023-2024

rok/liczba osób	2023	2024	różnica
liczba rodzin	449	469	20
liczba osób w rodzinach	802	842	40
z. stałe	134	126	-8
z. okresowe	124	128	4
schronienie	25	26	1
posiłek rodziny	183	182	-1
posiłek osoby	241	223	-18
posiłek dzieci	106	76	-30
świadczenie pieniężne z programu rządowego	160	251	91
usługi opiekuńcze	282	275	-7
z. celowe	281	239	-42
specjalne z. celowe	56	70	14
pogrzeby	11	9	-2
zdarzenie losowe	4	0	-4
DPS	41	53	12

Źródło: OPS, opracowanie własne

Powyższe dane wskazują na spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej w formie zasiłków stałych, zasiłków celowych oraz posiłków dla osób dorosłych i dzieci,

natomiast w pozostałych obszarach nastąpił wzrost osób korzystających z poszczególnych świadczeń. Na podstawie wykazanych danych można wyciągnąć następujące wnioski:

- liczba rodzin wzrosła o 20, tym samym wzrosła liczba osób w rodzinach o 40,
- w 2024 roku o 18 osób dorosłych mniej w porównaniu do roku poprzedniego objęto pomocą w formie posiłku, jednocześnie z tej formy pomocy w 2024 roku skorzystało o 30 dzieci mniej, zwiększyła się natomiast liczba świadczeń pieniężnych na zakup żywności lub posiłków o 91,
- 42 osoby mniej skorzystało z zasiłków celowych, bowiem pomoc na zakup żywności przyznawana była z programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”;
- widoczny jest wzrost o 12 w ilości osób przebywających w DPS, skierowanych przez OPS i prognozuje się, że liczba ta sukcesywnie będzie wzrastać, z uwagi na starzenie się społeczeństwa, samotność ww. osób, a co za tym idzie brak osób, które mogły by się zająć osobami starszymi w ich środowisku.

Tabela nr 8: Podstawowe rodzaje świadczeń wypłacanych przez tut. OPS na podstawie ustawy o pomocy społecznej w 2024 roku

Rodzaj świadczeń	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba osób w rodzinach	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (w zł)
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	24	48	6454	394044
Wynagrodzenie należne opiekunowi przyznane przez sąd	15	x	179	91348
zasiłki stałe	126	136	1285	1 025 634
zasiłki okresowe	128	195	640	257 944
Schronienie	26	26	203	576963
usługi opiekuńcze	275	283	40769	1406876
sprawienie pogrzebu	9	9	9	25769
zasiłki celowe, w tym świadczenie pieniężne z programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”	309	465	x	325450
odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	53	53	476	2147827

Źródło: OPS, opracowanie własne

ZADANIA WŁASNE GMINY

W ramach zadań własnych Gminy o charakterze obowiązkowym, o których mowa w art. 17 ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie zrealizował następujące zadania:

PRACA SOCJALNA

Praktyka pracy socjalnej jest nastawiona przede wszystkim na rozwiązywanie ludzkich problemów. Jest to praca z rodziną, jednostką czy grupą społeczną zmierzająca do poprawy jakości życia, warunków bytowych. Jej fundamentalnym celem jest przywrócenie osobom, rodzinom zdolności do samodzielnego zaspokajania swoich potrzeb, przywrócenia optymalnego funkcjonowania i stworzenie sprzyjających temu warunków społecznych. W istocie sprawy praca socjalna to sposób na wzmocnienie odbiorców usług tak, by stali się silniejsi i bardziej zaradni.

W momencie rozpoznawania sprawy pracownicy socjalni zaczynają szukać rozwiązań w wielu strukturach społecznych, dlatego też interwencja w pracy socjalnej występuje nie tylko na poziomie indywidualnym, ale także rodzinnym, organizacyjnym oraz społecznym. Bardzo często dzieje się to równocześnie. Praca socjalna to obszerny katalog działań jakie wykonują pracownicy socjalni na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny.

Trzeba jednak pamiętać, że aby praca socjalna przynosiła efekty pracownik socjalny musi wzmocniać, motywować i wspierać jednostkę w samodzielnym rozwiązywaniu swoich problemów. Pracownicy socjalni realizują swoje działania na rzecz rodzin m.in w oparciu o kontrakt socjalny, wskazując osobie kierunki działań, mobilizując do własnej aktywności.

W roku 2024 zawarto 37 kontraktów socjalnych, którymi objęto 37 osób.

Kolejnym narzędziem wykorzystywanym w pracy socjalnej jest projekt socjalny. W 2024 r. opracowano 3 projekty socjalne, objęto nimi 72 osoby. Mając na uwadze podniesienie jakości świadczonych usług, pracownicy socjalni rozwijali realizowane już metody pracy poprzez:

- współpracę ze specjalistami zatrudnionymi w tut. Ośrodku w szczególności psychologiem, konsultantami do spraw uzależnień, konsultantem do spraw prawnych,
- udział w spotkaniach z asystentem rodziny, na których omawiana jest praca z rodziną w ramach usługi asystenta rodziny oraz dzielone są zadania do realizacji przez

asystenta i pracownika socjalnego oraz innych specjalistów - członków zespołu skierowane na poprawę funkcjonowania rodzin,

- współpracę z przedstawicielami szkół, przedszkoli, żłobków, poradni psychologiczno-pedagogicznych nakierowaną na zaspokojenie potrzeb dzieci,
- udział w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej
- współpracę z właścicielami i administratorami lokali mieszkalnych,
- utrzymywanie stałej współpracy z przychodniami, szpitalami, mającej na celu zaspokojenie potrzeb klientów i udzielenie odpowiedniego wsparcia,
- prowadzenie postępowań alimentacyjnych z krewnymi w linii prostej osób umieszczanych w Domach Pomocy Społecznej,
- pełnienie funkcji opiekuna prawnego dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej,
- współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie rekrutacji do prac społecznie użytecznych oraz wymiany informacji na temat uczestników prac,
- współpraca z Manufakturą Inicjatyw podczas realizacji projektów w zakresie rekrutacji i wymiany informacji na temat uczestników.

Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy pozwoliła na uruchomienie w 2024r. prac społecznie użytecznych dla 14 osób.

W 2024 roku Ośrodek kontynuował realizację pracy socjalnej w zakresie asysty rodzinnej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Realizacja zadań z zakresu asysty rodzinnej stanowi odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby korzystających z pomocy Ośrodka mieszkańców Dzierżoniowie. Nadrzędnym celem jest dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa, gdzie niezbędna jest skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci.

Adresaci usługi to rodziny, w których dominującym problemem są trudności opiekuńczo - wychowawcze z dziećmi, gotowe do rozwiązywania swojej trudnej sytuacji i współpracujące z pracownikiem socjalnym, posiadające zasoby pozwalające rozwiązać zidentyfikowane problemy przy wykorzystaniu posiadanych możliwości i zasobów, w szczególności zagrożone wykluczeniem społecznym oraz umieszczeniem dzieci w placówce opiekuńczo - wychowawczej. Usługa w zakresie asysty rodzinnej była realizowana przez odpowiednio przygotowanych pracowników Ośrodka. W roku

2024 pomocą asystenta rodziny obejmowano ogółem 64 rodziny. W ramach pracy socjalnej obejmowano Monitoringiem 33 rodziny.

W większości powodem monitorowania sytuacji są zgłoszenia i interwencje ze środowiska, czy też instytucji (szkoły, przychodnie) dotyczące nieprawidłowości w rodzinach z dziećmi - działania zgodne z procedurą, w przypadku potwierdzenia uchybień w funkcjonowaniu rodzin są one obejmowane Monitoringiem (w roku 2024 wpłynęło 134 interwencji dot. rodzin z dziećmi).

Tabela 9: Zestawienie form pracy socjalnej wykonanej przez pracowników OPS w roku 2024

Liczba rodzin objętych pracą socjalną oraz innymi świadczeniami	443
Liczba rodzin objętych wyłącznie pracą socjalną	352
Liczba rodzin monitorowanych	33
Liczba wszczętych w 2024r postępowań „NK”(w tym 58 w rodzinach z dziećmi)	108
Liczba interwencji w rodzinach z dziećmi	134
Liczba łączna interwencji	198
Liczba osób skierowanych na terapię uzależnień	25
Liczba osób skierowanych do PUP celem aktywizacji	30
Liczba rodzin wspieranych przez asystentów rodzin	64
Liczba kontraktów socjalnych zawartych z klientami OPS	37
Liczba dzieci skierowanych przez Sąd do pieczy zastępczej	41
Liczba dzieci, które powróciły z pieczy zastępczej	6

Źródło: OPS, opracowanie własne

W ramach poszerzenia wachlarzu pracy socjalnej prowadzone są działami z osobami w kryzysie bezdomności. Od 2018 roku w tutejszym Ośrodku Pomocy Społecznej w strukturze organizacyjnej Działu Pomocy Środowiskowej funkcjonuje Zespół ds. Bezdomności i Integracji społecznej zajmujący się szeroko rozumianą pracą socjalną na rzecz osób pozostających w kryzysie bezdomności oraz integracją społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W związku z rosnącą wówczas liczbą osób bezdomnych na terenie naszego miasta i koniecznością szczególnego zajęcia się tą grupą osób utworzono w/w komórkę odpowiadającą swoją ofertą na potrzeby tych osób. Aktualnie liczba osób nie posiadających schronienia kształtuje się na stabilnym poziomie.

W roku 2024 średnio 37 osób będących w kryzysie bezdomności korzystało ze wsparcia pracowników socjalnych w/w Zespołu.

Do zadań Zespołu ds. Bezdomności i Integracji Społecznej należy w szczególności:

- prowadzenie pracy socjalnej ukierunkowanej na profilaktykę i wychodzenie z bezdomności - w 2024 r. realizowano pracę socjalną na rzecz 16 osób,
- udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej zgodnie z potrzebami osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością,
- prowadzenie działań prewencyjnych związanych z zapewnieniem schronienia osobom bezdomnym podczas cyklicznych wizyt w ramach „Akcji Zima” w miejscach pobytu osób bezdomnych wraz z Policją i Strażą Miejską (w roku 2024 odbyło się 5 wspólnych wizyt pracowników socjalnych i służb w miejscach pobytu osób bezdomnych na terenie miasta),
- kierowanie do placówek całodobowych oferujących schronienie osobom bezdomnym,
- informowanie i motywowanie osób bezdomnych do pobytu w ogrzewalni, kontakt z opiekunami,
- pełnienie dyżurów na terenie Ogrzewalni raz na 2 tygodnie w godzinach od 7:00 do 8:00 (celem - zwiększenie dostępności pracowników socjalnych dla osób, które nie korzystają ze wsparcia OPS oraz możliwość bieżącej identyfikacji osób korzystających z placówki pod kątem ewentualnego statusu bezdomności),
- prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących uzależnień oraz wykluczenia społecznego - w 2024r do MKRPA skierowano 2 osoby, 6 zadeklarowało uczestnictwo w dobrowolnej terapii,
- tworzenie i realizacja projektów socjalnych - w 2024 r. kontynuowano projekt związany z wymianą odzieży,
- prowadzenie świetlicy i Programu „Aktywne wsparcie”, finansowanego przez Urząd Miasta w Dzierżoniowie (kontynuacja),
- udzielanie wsparcia osobom opuszczającym zakłady karne - w 2024 r. 8 osobom udzielono wsparcia rzeczowego i finansowego,
- współpraca z kuratorami sądowymi, aresztami śledczymi, zakładami karnymi, placówkami i schroniskami.

Ponadto w ramach pracy Zespołu w roku 2024 r. podjęto następujące działania:

- aktualizowano mapę pobytu osób bezdomnych na terenie naszego miasta celem monitorowania sytuacji tych osób, zidentyfikowano 7 osób przebywających na terenie ogródków działkowych, około 30 osób przebywa w miejscach niemieszkalnych

(pustostany, komórki, szalasy, klatki schodowe, strychy, pojazdy), kilkanaście osób w kryzysie bezdomności przebywa w przestrzeni miejskiej (osoby te nie ujawniają swojego miejsca pobytu i nie korzystają także z ogrzewalni),

- zapewnianie pomocy m.in. ciepłych posiłków osobom bezdomnym,
- kierowanie do mieszkań aktywizujących - w 2024 r. do mieszkania aktywizującego skierowano 2 osoby bezdomne,
- informowanie osób bezdomnych o możliwości korzystania z Ogrzewalni - w roku 2024 skorzystało z niej 78 osób, średnio dziennie przebywało ok. 24 osób,
- na bieżąco prowadzono współpracę z opiekunami Ogrzewalni,
- organizowano zbiórki odzieży wśród mieszkańców Dzierżoniowa celem zapewnienia ciepłych ubrań osobom bezdomnym, w związku z pozytywnym odzewem mieszkańców zapewniono odzież wielu naszym osobom bezdomnym,
- obligowano klientów do składania wniosków o przydział lokalu - w 2024r 7 osób bezdomnych złożyło wnioski o lokal z zasobów gminy. Nadal znacząca liczba osób nieposiadających schronienia nie podjęła działań w kierunku wyjścia z bezdomności, czemu bezsprzecznie służy ubieganie się o mieszkanie. Wobec powyższego pracownicy socjalni ukierunkują pracę socjalną w roku 2025 na powyższy cel.
- zawieranie kontraktów socjalnych w celu podejmowania działań zmierzających do poprawy sytuacji osób w kryzysie bezdomności – w 2024 r pracownicy zawarli 6 kontraktów socjalnych,
- motywowanie do podejmowania zatrudnienia – w roku 2024 żadna osoba będąca w kryzysie bezdomności nie podjęła zatrudnienia. Konieczne jest ukierunkowanie pracy socjalnej z osobami bezdomnymi, bezrobotnymi na aktywizację zawodową, co bez wątpienia musi być poprzedzone działaniami terapeutycznymi związanymi z uzależnieniami.

Ze względu na to, że bezpośrednim skutkiem bezdomności jest wykluczenie społeczne wpływające negatywnie na funkcjonowanie jednostek nasze działania zmierzają głównie do aktywizacji osób i zmiany ich dotychczasowej sytuacji. Podejmujemy działania pozwalające w pierwszej kolejności zapewnić zaspokojenie podstawowych potrzeb, po czym staramy się wspólnie z klientami planować działania wpływające na zmianę ich sytuacji życiowej.

W ramach pracy Zespołu ds. Bezdomności i Integracji Społecznej realizowany jest Program „Aktywne wsparcie”.

PROGRAM „AKTYWNE WSPARCIE” – szansą dla osób w kryzysie bezdomności

W roku 2024 Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie kontynuował realizację Programu „Aktywne wsparcie” finansowanego ze środków Gminy Miejskiej Dzierżoniów w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Program skierowany jest do osób bezdomnych.

Od stycznia 2024r. kontynuowane były działania projektowe skierowane do osób bezdomnych mające na celu aktywizację i profilaktykę zmierzające do wychodzenia z bezdomności. W ramach projektu osoby te nadal podejmowały prace na rzecz naszego miasta oraz korzystały ze wsparcia specjalisty z zakresu profilaktyki uzależnień. W ramach tych działań osoby bezdomne angażowały się w prace na rzecz miasta (m.in. „Dzienny Dom Senior+, Szkoła Podstawowa nr 9, Środowiskowy Dom Samopomocy, Przedszkole Publiczne nr 2, uprzątnięcie mieszkań osób niepełnosprawnych, prace przy budynku OPS). Uczestnicy pomagali przy organizacji festynu rodzinnego w OPS i ŚDS oraz udawali się na wycieczki i uprzątnęli ogólnodostępne miejsca biwakowe. Niektórzy z uczestników świetlicy zostali zrekrutowani do prac społecznie-użytecznych prowadzonych przez OPS, co pozwoliło na dodatkową aktywizację zawodową (skierowano 3 osoby).

W dalszym ciągu realizowano rekrutację do projektu i zachęcano osoby przebywające w przestrzeni miejskiej do pobytu w świetlicy. Zwiększyła się ilość osób podejmujących prace w ramach projektu. W siedzibie projektu przebywało więcej osób bezdomnych, które mogły spędzać czas w sposób konstruktywny i które nie mają jeszcze gotowości do podjęcia pracy i aktywizacji. Uczestnicy ci są zachęcani do podejmowania prac i uczestnictwa w życiu społeczności. Osoby te równocześnie w tym czasie ograniczały swą aktywność w miejscach publicznych. Uczestnicy korzystali z możliwości kąpieli, wymiany odzieży oraz strzyżenia. Osoby bezdomne uczestniczyły w spotkaniach z terapeutą uzależnień w ramach zaplanowanych działań projektowych, ponadto niektórzy uczestnicy zmotywowani przez personel projektu brali udział w zajęciach Klubu Abstynenta „Na Pawłowym Wzgórzu”. Uczestnicy projektu zostali zakwalifikowani do prac społecznie-użytecznych, z których się wywiązali.

Kontynuowane były działania Grupy Wsparcia „Razem”, której utworzenie było odpowiedzią na potrzeby uczestników projektu. Grupa prowadzona jest przez Opiekuna świetlicy przy wsparciu terapeuty uzależnień. W ramach zajęć grupy uczestnicy dzielą się doświadczeniami w pokonywaniu trudności i wsparciem emocjonalnym, budują nadzieję i poczucie wartości wśród uczestników, poprawiają samopoczucie, wymieniają się pożytecznymi informacjami, realizują program

edukacyjny, pogłębiają wgląd w siebie oraz szukanie rozwiązań wspólnymi siłami. Zajęcia te sprzyjają trzeźwieniu i świadomości posiadanych problemów z uzależnieniami. Na zajęcia przychodzi średnio 8 osób. Grupa wsparcia cieszy się szczególnym zainteresowaniem i osoby bezdomne często przychodzą na zajęcia bez wcześniejszego spożywania alkoholu. Zauważalne są też efekty uczestnictwa w grupie wsparcia. Widoczna jest zmiana we wzajemnych relacjach między uczestnikami, poprawie komunikacji z personelem oraz większej dbałości o świetlice. W ramach grupy wsparcia osoby w kryzysie bezdomności brały udział w spotkaniach plenerowych podczas których uprzątały odwiedzane miejsca. Ukazywano również możliwości spędzania wolnego czasu w sposób konstruktywny, w trzeźwości. Zorganizowano spotkanie wigilijne. Prowadzone działania projektowe są dopełnieniem i wsparciem dla dotychczas prowadzonej przez OPS pracy socjalnej. W roku 2025 kontynuujemy projekt poszerzony o dodatkowe działania profilaktyczne.

„PSYCHOEDUKACYJNA GRUPA WSPARCIA DLA KOBIET DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY I WSPÓLUZALEŻNIONYCH” (Aktywne wsparcie Moduł II)

Grupa wsparcia jest spotkaniem podczas którego każdy uczestnik może dobrowolnie podzielić się swoimi troskami, doświadczeniami, spostrzeżeniami. Dzięki takim działaniom uczestniczki mogą wzajemnie uczyć się konstruktywnych możliwości działania w sytuacjach kryzysowych, a tym samym przyczynić się do ograniczenia izolacji społecznej. Psychoedukacyjna grupa wsparcia pozwala również osobom doświadczającym różnych form przemocy na przełamanie poczucia dyskryminacji, pominięcia, ukrywania relacji z osobą stosującą przemoc. Kobiety biorące udział w takiej formie wsparcia pomimo tego, że zmagają się z trudnymi emocjami, przeżyciami i bezsilnością czując wsparcie osób trzecich oraz zrozumienie z ich stron mają możliwość spojrzenia z innej perspektywy na siebie i swoją rodzinę. Tematyka spotkań w dużej mierze miała za zadanie przyczynić się do nabycia konstruktywnych umiejętności reagowania, wzmacniania poczucia sprawstwa i ich pozytywnej samooceny, wzmocnienie poczucia własnej skuteczności, odzyskania wiary w siebie i własne działania. Uczestnictwo w zajęciach dało możliwość dzielenia się doświadczeniami, ograniczyło zjawisko wyuczonej bezradności, wzmocniło poczucie własnej wartości.

Celem realizacji zajęć było nabycie przez uczestniczki wiedzy o rodzajach i mechanizmach przemocy, sposobach zapobiegania agresji, uzyskanie wsparcia

emocjonalnego. Ponadto uzyskanie kompetentnych informacji na temat działania placówek, w których można szukać pomocy w przypadku zachowań przemocowych, poprawić psychospołeczną sytuację kobiet.

Okres realizacji zadania: 02.01.2024 – 31.12.2024

Ilość godzin zrealizowanych: 108 godzin (ogółem)

86 godzin – zrealizowane w ramach psychoedukacyjnej grupy wsparcia;

22 godziny - w ramach konsultacji indywidualnych z psychologiem.

PROJEKT SOCJALNY *“Nie bójmy się wyzwań - siła tkwi w nas”*

Projekt realizowany przez pracownika socjalnego przy pomocy psychologa miał na względzie przede wszystkim to, aby uczestnicy dzięki planowanym w jego ramach działaniom mogli podnieść swoje umiejętności społeczne, samoocenę i pewność siebie w podejmowanych życiowych decyzjach. Poza tym działając na gruncie aktywizacji zawodowej i realizowania się uczestników na tej płaszczyźnie naszym zadaniem było motywowanie klientów do ciągłego rozwoju osobistego, a tym samym do umiejętnego radzenia sobie na rynku pracy i z ciągłym napotykaniem na konkurencyjność i wysokie wymagania ze strony pracodawców. Nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych nie tylko rodziców, ale też osób samotnych, młodych, tych, którzy “boją się” wyjść z systemu pomocowego to tylko niektóre zadania, które postawiliśmy sobie za cel podejmując się realizacji projektu. Dodatkowo zwiększenie samodzielności, kreatywności oraz odwagi i samozaparcia w zakresie rozwiązywania problemów życia codziennego uczestnicząc przy tym w życiu społecznym to kolejny cel, który do realizacji w ramach projektu.

Metodą drobnych kroków naszym celem było doprowadzić do tego, aby jak największa ilość naszych beneficjentów skorzystała z oferowanej pomocy oraz poradnictwa, dlatego też wyznaczyliśmy sobie wiele celów szczegółowych, które zawierają w swojej treści potrzeby, możliwości i deficyty uczestników projektu.

W projekcie udział wzięło 49 osób, które miały możliwość:

- nabycie wiedzy, która będzie istotna dla podniesienia jakości życia, w tym wzmocnienie kompetencji społecznych,
- zwiększenie motywacji naszych uczestników do tego, aby nawiązywać umiejętnie kontakty interpersonalne i uczestniczyć w życiu społecznym,
- rozwijania umiejętności korzystania z doświadczeń innych, a tym samym przyjmowania przez nich porad, wskazówek i pomocy w ramach wzajemnego udzielania sobie wsparcia,

- zwiększenia kompetencji opiekuńczo wychowawczych oraz umiejętnego radzenia sobie w trudnych sytuacjach w przypadku rodziców,
- podniesienia poczucia własnej wartości, pewności siebie, a tym samym zmniejszenia izolacji społecznej,
- zapoznania się z pozytywnymi płynącymi z umiejętnego korzystania z form pomocy dostępnych na terenie naszego miasta,
- usłyszenia zachęt do odwagi w kierunku proszenia o pomoc w razie braku możliwości w załatwieniu spraw osobistych poprzez obecność pracownika w sytuacjach trudnych,
- korzystania ze wsparcia specjalistycznego w razie potrzeby (psycholog, psychiatra, terapeuta),
- podnoszenia kompetencji emocjonalno-społecznych;
- znalezienia zasobów oraz pracy własnej na posiadanych zasobach,
- podjęcia pracy o charakterze wspierająco-motywowującym,
- poznania konstruktywnych sposobów radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych,
- nauki zachowań asertywnych oraz stawiania granic,
- podjęcia pracy o charakterze terapeutycznym wg. zgłoszonych potrzeb uczestników projektu.

Ogólnie pojęta praca socjalna z uczestnikami projektu to między innymi dążenie do usamodzielnienia się, załatwienia spraw administracyjnych i braków urzędowych; to pomoc w znalezieniu zatrudnienia lub napisania odpowiednich dokumentów; to pomoc i wsparcie w formie doradztwa i właściwego ukierunkowania.

Czas realizacji projektu:

- styczeń - czerwiec 2024 oraz sierpień - grudzień 2024

Osoby prowadzące:

- Monika Kaczmarek – pracownik socjalny
- Karola Kotecka-Koba – psycholog

Tematyka spotkań:

- Kompetencje rodzicielskie
- Aktywizacja zawodowa i społeczna
- Wskazanie możliwości prawno-administracyjnych

WARSZTATY RODZIELSKIE- AKADEMIA RODZICA

Celem warsztatów było podniesienie umiejętności i kompetencji rodzicielskich. Podczas spotkań poruszane były tematy związane m.in. z budowaniem relacji z

dziećmi, najczystszyimi problemami wychowawczymi oraz błędami rodzicielskimi. Spotkania miały charakter głównie pracy warsztatowej, ale również prelekcji. Ponadto uczestnicy mieli możliwość wymiany doświadczeń i spostrzeżeń.

Uczestnictwo w warsztatach wpłynęło na kształtowanie prawidłowych postaw rodzicielskich. Ponadto w znaczący sposób pogłębiło wiedzę na temat możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej w placówkach funkcjonujących na terenie powiatu dzierzoniowskiego. Uczestnictwo w warsztatach było dobrowolne i bezpłatne. Zajęcia prowadzone były przez dwóch pracowników socjalnych.

Liczba uczestników: 25 uczestników

Liczba godzin: 36

PROJEKTY SOCJALNE REALIZOWANE W 2024 ROKU PRZEZ ZESPÓŁ DS ASYSTY RODZINNEJ I WSPIERANIA RODZINY

Zespół ds asysty rodzinnej i wspierania rodziny wystąpił z wnioskiem do MKRPA o pozyskanie środków na realizację projektu. Po zaakceptowaniu wniosku i przyznaniu środków finansowych zrealizowano następujące działanie:

„Można pięknie żyć – stop nałogom” zgodnie z porozumieniem BS-P.8141.10.2024.

I. "TUS - Trening umiejętności społecznych dla dzieci i młodzieży"

Działanie skierowane było do rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny oraz zagrożonych problemem alkoholowym.

TUS, czyli trening umiejętności społecznych polega na terapii grupowej pomagającej budować kompetencje społeczne. TUS prowadzony był w małych grupach dzieci w podobnym przedziale wiekowym. W trakcie zajęć ćwiczone były m.in. umiejętności: nawiązywania kontaktu wzrokowego, stawiania i utrzymywania granic, przyłączania się do rozmowy, zadawania pytań, prowadzenia dialogu, proszenia o pomoc i pomagania innym. Kluczowym narzędziem w w/w terapii były scenki sytuacyjne odgrywane przez dzieci. Uczestnicy mieli również możliwość poznawania i odkrywania swoich emocji oraz odkrywania jak w sposób ciekawy i bezpieczny można spędzać czas z rówieśnikami bez korzystania z „eksperymentów ze spożywaniem alkoholu”, co łączy się swoiście z szeroko pojętą profilaktyką antyalkoholową.

Ilość osób uczestniczących w zajęciach/korzystających z oferty: 10 dzieci.

II. „Rodzinny Piknik”

W dniu 5 sierpnia 2024 r. w sobotę odbył się „Rodzinny Piknik”, który zgromadził wielu mieszkańców na radosne i pełne atrakcji popołudnie. Dla dzieci przygotowano wiele zabaw i gier, w tym zamek dmuchany, plectenie warkoczków, malowanie twarzy oraz tatuaże. Wszyscy mogli cieszyć się grami retro oraz przysmakami takimi jak wata cukrowa, popcorn i grillowane kielbaski.

Piknik obfitował w liczne pokazy, w tym emocjonujące sparingi bokserskie organizowane przez boks "Ciszewski", demonstracje modeli sterowanych oraz imponującą wystawę aut. Kreatywne dusze mogły wziąć udział w warsztatach w laboratorium kreatywnym, a miłośnicy sztuki ulicznej podziwiać Graffiti Jam.

Nie zabrakło również stanowiska DKMS, gdzie można było dowiedzieć się więcej o dawstwie szpiku oraz przedstawiciela Komendy Powiatowej Policji, który udzielał cennych informacji na temat bezpieczeństwa.

„Rodzinny Piknik” został zrealizowany ze środków sponsorskich.

Organizacja tego wydarzenia miała na celu rozwijanie więzi rodzicielskich i prawidłowych relacji, ponieważ obserwowane są nasilające się trudności osób młodych w tworzeniu pełnego, stabilnego systemu rodzinnego, w którym mogłyby wychowywać się małe dzieci w poczuciu bezpieczeństwa. Niewydolność wychowawcza rodziców, uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz podejrzenie stosowania przemocy domowej są dominującymi przyczynami powodującymi konieczność oddzielania dzieci od rodziców i umieszczania ich w pieczy zastępczej. W ciągu ostatnich dwóch lat odnotowaliśmy znaczący wzrost w tym zakresie (w 2023 r. umieszczono Postanowieniem Sądu 48 dzieci w pieczy zastępczej, powróciło do domu w 2023 r. 19-cioro, w 2024 r. umieszczono 41 dzieci, powróciło w 2024 r. 6-cioro. Niepokojący jest również brak działań ze strony rodziców, których dzieci zostały czasowo umieszczone w pieczy zastępczej. Nie podejmują oni współpracy z pracownikami socjalnymi czy asystentami w kierunku zmiany sytuacji życiowej, aby stworzyć swoim dzieciom warunki umożliwiające powrót do domu rodzinnego. Podkreślenia wymaga także fakt, iż pomimo zapewnienia rodzinom wsparcia w postaci asystenta rodziny ich nieprawidłowe funkcjonowanie powoduje, że Sąd Opiekuńczy wydaje Postanowienie o umieszczeniu małoletnich poza rodziną biologiczną. W 2024 r. z rodzin wspieranych przez asystentów do pieczy zastępczej trafiło 22 dzieci.

ZAPEWNIENIE POSIŁKU

Dożywianie dzieci i zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom, tego pozbawionym jest zadaniem własnym obowiązkowym Gminy. Gmina Miejska Dzierżoniów w 2024 r. realizowała ten obowiązek przy wykorzystaniu środków, o których mowa w uchwale nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028.

Adresatami programu były dzieci, uczniowie i młodzież oraz osoby dorosłe, zwłaszcza osoby starsze, chore lub niepełnosprawne i samotne, jeśli ich dochód nie przekraczał 200% kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej. Formą realizacji dożywiania był zakup posiłku lub przyznanie świadczenia pieniężnego na zakup żywności.

Realizacja tej formy pomocy odbywała się głównie poprzez prowadzenie dożywiania dzieci w placówkach edukacyjnych oraz dożywiania dorosłych w stołówce „Caritas”, jak również dowóz gotowych posiłków dla osób niepełnosprawnych i starszych przez OSiR, ale także poprzez zasiłki celowe. Caritas Diecezji Świdnickiej na zlecenie Gminy prowadzi Punkt Pomocy Środowiskowej – Jadłodajnię, do której OPS w 2024 roku skierował ok. 100 podopiecznych na posiłki. Z kolei OSiR zrealizował posiłki dla 44 osób.

Ogólny koszt programu zamknął się kwotą 622370,20 zł, w tym środki własne gminy wyniosły 261870,20 zł, a dotacja z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” wyniosła 360500,00 zł. – udział gminy w realizacji tego zadania wyniósł, zatem 42,08 %.

Tabela 10. Porównanie danych statystycznych dot. Udzielonej pomocy z programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2023-2024

	2023	2024	zmiana %
liczba osób objętych posiłkami	240	223	-7%
liczba posiłków	31454	30250	-4%
liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne	160	251	57%
liczba świadczeń	518	873	69%

Źródło: OPS, opracowanie własne

Z tabeli 10 wynika, iż w 2024 roku o 7% zmalała ilość osób objętych posiłkami w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”, natomiast o ponad połowę wzrosła liczba osób, którym przyznano świadczenie na zakup posiłku lub żywności. Ma to również odzwierciedlenie w wymiarze finansowym, bowiem w porównaniu do 2023 roku Gmina wydatkowała o 217321,50 zł więcej niż w roku poprzednim, w tym 58412,50 zł ze środków własnych.

SCHRONIENIE

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Tymczasowe schronienie może być również udzielone w formie ogrzewalni, która umożliwia interwencyjny, bezpieczny pobyt w ogrzewanych pomieszczeniach wyposażonych co najmniej w miejsca siedzące.

Zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej każda gmina powinna realizować zadanie własne w postaci udzielania schronienia poprzez każdą z form schronienia tj. ogrzewalnię, noclegownię i schronisko dla osób bezdomnych – nie tylko w zakresie wynikającym z rozeznaczonych potrzeb występujących w danym momencie na terenie gminy, ale także biorąc pod uwagę potencjalne potrzeby, jakie mogą wystąpić w tym zakresie.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, gmina w celu wykonywania swoich zadań może tworzyć jednostki organizacyjne, a także zawierać umowy z innymi podmiotami w tym organizacjami pozarządowymi. W związku z tym to od decyzji gminy zależy, czy zadanie własne będzie realizowała samodzielnie przy pomocy gminnych jednostek organizacyjnych, czy przekaże je do realizacji innym podmiotom na podstawie zawartej z nimi umowy.

W ramach pomocy osobom bezdomnym w gminie działa Ogrzewalnia przy ul. Nowowiejskiej 91, z której skorzystało w 2024 r. łącznie 78 osób, średnio ok. 24 osób dziennie. Jest to miejsce w którym osoby bezdomne mogą się schronić codziennie w godzinach od 18 do 8. Mogą również skorzystać z pomieszczenia kuchennego, łazienki wyposażonej w środki czystości i otrzymać kompleksową informację o formach pomocy. Placówka przez cały czas jest nadzorowana i obowiązuje w niej zakaz używania alkoholu oraz środków odurzających. W ogrzewalni dyżury pełnią

pracownicy socjalni, którzy udzielają osobom zainteresowanym stosownych porad socjalnych adekwatnych do potrzeb. Wydatki na ogrzewalnię w 2024 r. wyniosły 197357 zł.

W roku 2024 udzielono schronienia dla 26 osób, koszt ww. świadczeń wyniósł 576962,84 zł. Ilość osób skierowanych do schroniska w 2024 roku w porównaniu do 2023 roku wzrosła o 1 osobę, jednak ilość świadczeń wzrosła o 23. Dodatkowo coroczny wzrost kosztów pobytu w schronisku spowodował wzrost wydatków w tym zakresie aż o 187353,71 zł, tj. 48% względem roku 2023.

Skala bezdomności w Gminie Miejskiej Dzierżoniów od lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Niemniej jednak co roku zwiększa się liczba osób przebywających w miejscach niemieszkalnych (okolice byłego DFK, pustostany, ogródki działkowe). Zjawisko ma charakter dynamiczny i zmienny w zakresie uchwycenia faktycznej liczby bezdomnych, szczególnie w okresie zimy, ponieważ nie wszyscy bezdomni są zainteresowani pomocą i chętni do skorzystania ze wsparcia.

Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił w 2024 roku pomocy w formie schronienia jedynie części osób bezdomnym, tj. tym które o taką pomoc wystąpiły.

W Dzierżoniowie osoby bezdomne to głównie mężczyźni, po eksmisjach.

Tabela 11: Schronienie klientów OPS w latach 2020-2024

Rok	liczba klientów	ilość świadczeń/m-c	Kwota w zł
2024	26	203	576963
2023	25	180	389609
2022	22	138	273813
2021	20	127	246 316
2020	17	127	202 309

Źródło: OPS, opracowanie własne

Z roku na rok wzrasta kwota środków wydatkowanych na udzielenie schronienia osobom bezdomnym. Dzieje się tak nie tylko z powodu większej liczby osób objętej tą formą pomocy, ale również z uwagi na wzrastające koszty za pobyt osób bezdomnych w placówkach udzielających schronienia.

MIESZKANIA WSPOMAGANE I TRANINGOWE

Celem funkcjonowania mieszkań wspomaganych i treningowych jest zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom w trudnej sytuacji życiowej wsparcia

w zakresie usamodzielniania się oraz integracji społecznej. Mieszkania te umożliwiają nabywanie i rozwijanie kompetencji niezbędnych do prowadzenia samodzielnego życia, w szczególności w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, podejmowania aktywności społecznej i zawodowej oraz funkcjonowania w środowisku lokalnym.

W ramach pobytu w mieszkaniach realizowane były działania wspierające, obejmujące m.in.:

- pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego (planowanie wydatków, robienie zakupów, przygotowywanie posiłków, utrzymanie porządku),
- wsparcie w załatwianiu spraw urzędowych, zdrowotnych i socjalnych,
- pomoc w rozwijaniu umiejętności społecznych i interpersonalnych,
- indywidualną pracę z pracownikiem socjalnym, a w razie potrzeby również z innymi specjalistami (psycholog, doradca zawodowy itp.),
- działania ukierunkowane na aktywizację zawodową i społeczną,
- współpracę z instytucjami zewnętrznymi (m.in. PCPR, organizacje pozarządowe, instytucje rynku pracy, służba zdrowia).

Celem prowadzonych działań było wzmocnienie samodzielności mieszkańców oraz przygotowanie ich do funkcjonowania w warunkach niezależnego życia. W 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie dysponował trzema mieszkaniami wspomaganyymi w ramach programu „Za życiem”, przeznaczonymi łącznie dla 4 osób, oraz jednym mieszkaniem treningowym, również dla 4 osób. W omawianym okresie w wyżej wymienionych mieszkaniach przebywało łącznie 5 osób.

ZASIŁKI OKRESOWE

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek okresowy przyznaje się również z urzędu na czas zawieszenia postępowania w sprawie zasiłku stałego, tj. na czas oczekiwania na wydanie orzeczenia o niepełnosprawności/ niezdolności do pracy.

Łącznie w 2024 roku – przyznano świadczenie 128 osobom w kwocie ogółem: 257943,80 złotych. Aż 53% rodzin korzystających z pomocy w formie zasiłków okresowych otrzymało tą pomoc z powodu bezrobocia.

ZASIŁKI CELOWE

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. W roku 2024 wydano na te cele ogółem kwotę 153166,19 złotych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2024 roku przyznał pomoc w formie niepieniężnej i wydał do realizacji z przeznaczeniem na zakup opału - listy opałowe w łącznej ilości 115 świadczeń. Łącznie w 2024 r. wydatkowano 26750,00 zł z przeznaczeniem na zakup opału dla klientów Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2024 roku podpisał porozumienia o współpracy z 4 podmiotami realizującymi wydawane bony, aby ograniczyć marnotrawienie środków.

W ramach środków na zasiłki celowe sprawowana jest organizacja pogrzebu, które jest zadaniem publicznym, jego realizacja ciąży na gminie, w sytuacji gdy z prawa pochówku nie korzysta rodzina zmarłego. Sposób organizacji pogrzebu ustala gmina, działając na podstawie ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych oraz ustawy o pomocy społecznej. Ustawa zalicza sprawienie pogrzebu do niepieniężnych świadczeń pomocy społecznej

W 2024 roku sprawiono 9 pogrzebów, tj. o 2 mniej niż w roku ubiegłym. Wydatkowano na ten cel kwotę 25769,39 zł.

ZASIŁKI STAŁE

Zasiłek stały jest świadczeniem z pomocy społecznej przysługującym osobom pełnoletnim, które z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych. Świadczenie to stanowi istotny element systemu wsparcia osób pozostających w trudnej sytuacji dochodowej i zdrowotnej, mający na celu zapewnienie minimalnych środków do życia. Zasiłek stały przysługuje:

- osobie pełnoletniej samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- osobie pełnoletniej pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, jeżeli zarówno jej dochód, jak i dochód na osobę w

rodzinie są niższe od obowiązującego kryterium dochodowego.

W przypadku niezdolności do pracy z tytułu wieku, uprawnienie do zasiłku stałego przysługuje po osiągnięciu wieku emerytalnego, określonego w art. 24 ust. 1 oraz art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie tejże ustawy, wiek emerytalny został obniżony i od 2017 r. wynosi:

- dla kobiet – 60 lat,
- dla mężczyzn – 65 lat.

Od dnia 1 stycznia 2024 r., w związku z nowelizacją ustawy o pomocy społecznej, zmianie uległ sposób obliczania wysokości zasiłku stałego (art. 37 ust. 2). Obecnie:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej, zasiłek stały ustalany jest jako różnica między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby – przy czym maksymalna kwota zasiłku wynosi 1000 zł miesięcznie,
- w przypadku osoby w rodzinie, zasiłek ustala się jako różnicę między 130% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, a dochodem na osobę w tej rodzinie.

W 2024 roku zasiłek stały pobierało łącznie 126 osób, w tym 112 osób samotnie gospodarujących oraz 14 osób pozostających w rodzinie.

Na realizację tego świadczenia Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie przeznaczył ogółem kwotę 1 025 633,77 zł.

Świadczenie to, jako forma długoterminowego wsparcia dochodowego, odgrywa istotną rolę w zapewnieniu minimalnych środków utrzymania dla osób najbardziej potrzebujących, szczególnie tych trwale niezdolnych do pracy.

USŁUGI OPIEKUŃCZE, W TYM SPECJALISTYCZNE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA, Z WYŁĄCZENIEM SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie w ramach zadań własnych gminy kontynuował realizację pomocy w formie usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze to świadczenie niepieniężne, obejmujące pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem osobie starszej, która w tym zakresie wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona.

Warunki przyznawania usług opiekuńczych określa ustawa o pomocy społecznej oraz uchwała Rady Miejskiej Dzierżoniowa w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Usługami opiekuńczymi obejmowane były zarówno osoby samotne, jak i posiadające rodzinę, która nie była w stanie takiej pomocy zapewnić. W 2024 r. z usług opiekuńczych korzystały przede wszystkim osoby mające trudności związane z poruszaniem się, samoobsługą, kontaktami z otoczeniem oraz funkcjonowaniem w środowisku.

Pomoc w formie usług opiekuńczych polegała na zaspokajaniu podstawowych potrzeb osób starszych, niepełnosprawnych i chorych przewlekle, w tym:

- pomoc w codziennych czynnościach z zakresu prowadzenia gospodarstwa domowego tj. robienie zakupów, gotowanie, sprzątanie, pranie, realizacja recept, pomoc w dostępie do służby zdrowia, czy w załatwianiu spraw urzędowych;
- opieka higieniczno- pielęgnacyjna, w tym: mycie, kąpanie, zmiana odzieży, bielizny osobistej i pościelowej, pomoc przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych, zapobieganie powstawaniu odleżyn, mierzenie ciśnienia, itp.;
- pomoc w podtrzymywaniu kondycji psychofizycznej poprzez zapewnienie kontaktów z otoczeniem, w tym: organizacja spacerów, czytanie prasy, pomoc w podtrzymaniu zainteresowań.

Tabela 12: Usługi opiekuńcze w latach 2020-2024

Rok	Liczba osób objętych pomocą	Liczba realizowanych godzin	Średnia miesięczna liczba godzin	Łączny koszt
2020	210	50563	4213	1 080 521,00
2021	268	49418	4118	1 077 769,87
2022	256	48388	4032	1 264 749,46
2023	282	45087	3757	1 308 132,00
2024	275	40769	3397	1406875,50

Źródło: OPS, opracowanie własne

Wzrost wydatków na usługi opiekuńcze jest spowodowany zwiększonymi kosztami usług na rynku. Stawka godzinowa w 2024 roku wzrosła o 5,50 zł w porównaniu do 2023 r. tj. wzrost o niemal 19%, stąd mimo nieco mniejszej ilości osób korzystających z usług opiekuńczych, mniejszej ilości zrealizowanych usług opiekuńczych – wydatki na ten cel wzrosły o około 7,5% względem roku poprzedniego.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

W przypadku niemożności zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania przez rodzinę i gminę, osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, są kierowane do domów pomocy społecznej.

Domy pomocy społecznej, zgodnie z założeniami, mają za zadanie zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych, opiekuńczych, edukacyjnych, społecznych i religijnych przebywających w nich podopiecznych, przy uwzględnieniu wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Oprócz miejsca zamieszkania, wyżywienia i odzieży zapewniają także opiekę, pielęgnację i pomoc w podstawowych czynnościach życiowych. Świadczą usługi wspomagające, polegające na prowadzeniu terapii zajęciowej, podnoszeniu sprawności i zaspokajaniu potrzeb religijnych i kulturalnych oraz podejmują działania zmierzające do usamodzielnienia mieszkańców, w miarę ich możliwości. Umożliwiają również korzystanie ze świadczeń zdrowotnych.

Tabela 13: Domy Pomocy Społecznej w latach 2020-2024

Rok	Średniomiesięczna liczba osób objętych pomocą	Średnia miesięczna dopłata OPS (gminy) do pobytu jednej osoby w zł	Łączny koszt
2020	39	2659	1 004 989,98
2021	44	2805	1 085 125,00
2022	40	3248	1 218 103,00
2023	41	3397	1 671 640,86
2024	40	4475	2 147 827,17

Źródło: OPS, opracowanie własne

Osoby przebywające w domu pomocy społecznej ponoszą odpłatność w wysokości 70% posiadanego dochodu, jednak nie więcej niż pełen koszt utrzymania. Pozostałą różnicę kwoty do wysokości kosztów utrzymania w placówce dopłacają w kolejności: małżonek, zstępni przed wstępnymi lub inne osoby, a następnie gmina, która skierowała osobę do domu.

Jako gmina nie mamy wpływu na koszt utrzymania mieszkańca w DPS, ponieważ to starostowie danego powiatu, co roku ustalają miesięczny koszt utrzymania w DPS, a gmina zobowiązana jest do ponoszenia odpłatności zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

W mieście Dzierżoniów obserwuje się wzrost liczby osób starszych, samotnych, o niskich dochodach, które nie mogą liczyć na pomoc najbliższej rodziny lub w ogóle jej nie mają. W związku z powyższym w przypadku tych osób, to gmina ponosi większą część odpłatności za pobyt osoby skierowanej do DPS. W 2024 r. Gmina ponosiła średniomiesięcznie o 1078 zł wyższe wydatki za pobyt mieszkańca DPS w porównaniu do roku poprzedniego. W ostatnich latach widoczny jest wzrost w ilości osób kierowanych do DPS zgodnie z postanowieniem Sądu.

PORADNICTWO PRAWNE, RODZINNE ORAZ SPECJALISTYCZNA POMOC PSYCHOLOGICZNA

W ramach pomocy psychologicznej Klienci Ośrodka mają zapewnione specjalistyczne wsparcie. W sytuacji zaistnienia potrzeby udzielenia pomocy w miejscu zamieszkania osoby takie wsparcie jest również umożliwione. W roku 2024 r. udzielono 252 porad specjalistycznych (psychologicznych, prawnych oraz rodzinnych) finansowanych ze środków krajowych.

Ponadto Klienci byli kompleksowo informowani o możliwości uzyskania wsparcia w przypadku problemów alkoholowych, narkomanii, zaburzeń psychicznych, zdrowotnych i niepełnosprawności. W ramach wsparcia osób potrzebujących pomocy w zakresie psychologii, prawa oraz porady socjalnej działa w OPS punkt konsultacyjny. Pomoc dostępna jest w godzinach popołudniowych .

ZADANIA GMINNE ZLECONE

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie na podstawie art. 18 ustawy o pomocy społecznej zrealizował następujące zadania:

SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Zgodnie z przepisem art. 50 ustawy o pomocy społecznej osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych. Specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są dostosowane do szczególnych potrzeb, wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Usługi te obejmują czynności polegające na uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia oraz pielęgnacji, jako wspierania procesu leczenia.

Zasady przyznawania pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, reguluje Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie w ramach zadań zleconych kontynuował realizację pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym: osób chorych psychicznie, osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych, które zaliczane są do zaburzeń psychicznych. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są dostosowane do szczególnych potrzeb, wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Usługi te obejmują czynności polegające na uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia oraz pielęgnacji, jako wspierania procesu leczenia. Zasady przyznawania w/w pomocy reguluje ustawa o pomocy społecznej oraz Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

W 2024 r. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane były przez Polski Czerwony Krzyż w Dzierżoniowie, wyłoniony w drodze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Cena 1 godziny usługowej dla osoby dorosłej wynosiła 43,50 zł, natomiast dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi w zakresie rehabilitacji i usprawniania funkcji organizmu, oraz w przypadku dzieci chorych z zaburzeniami psychicznymi: 81,20 zł. Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane były przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem, w tym psychologów, pedagogów i terapeutów zajęciowych. Realizacja usług uzależniona była od przebiegu choroby, aktualnego stanu zdrowia świadczeniobiorców, ich możliwości psychofizycznych oraz sytuacji życiowej, w tym rodzinnej.

Tabela 14: Usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2020-2024

rok	Liczba osób objętych pomocą	Liczba realizowanych godzin	Średnia miesięczna liczba godzin	Łączny koszt
2020	22	5620	468	205 802,00
2021	20	7343,5	612	319 967,50
2022	22	6048	504	290751,70
2023	20	6434	536	359850,30
2024	24	6453,5	538	394044,40

Źródło: OPS, opracowanie własne

Pomoc w w/w formie realizowana była poprzez systematyczny kontakt osób wymagających wsparcia z terapeutą w celu uczenia i rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, a także pomocy w codziennym funkcjonowaniu - załatwianiu spraw urzędowych, gospodarowaniu budżetem domowym, poprawie relacji rodzinnych, monitorowaniu leczenia i kontroli realizacji zaleceń lekarskich, usprawnianiu, czy też pomocy w zapewnieniu wsparcia ze strony Środowiskowego Domu Samopomocy. Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych w wielu przypadkach stanowiła wsparcie również dla członków rodzin osób chorych.

W 2024 r. możemy zaobserwować wzrost wydatków (34194,10 zł) co jest spowodowane wzrostem cen za godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w porównaniu do roku 2023.

WYPŁATA WYNAGRODZENIA ZA SPRAWOWANIE OPIEKI

Opieka nad osobą wymagającą pomocy może być wykonywana za wynagrodzeniem. Na podstawie art. 162 §1-3 ustawy z 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 2023, poz. 2809) wypłaca się świadczenie pieniężne z pomocy społecznej - wynagrodzenie z tytułu sprawowania opieki. Świadczenie to nie zostało uzależnione od warunku spełnienia kryterium dochodowego.

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Wynagrodzenie to obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia.

Udzielenie świadczeń w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

W 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił wynagrodzenie za sprawowanie opieki osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną dla 15 opiekunów prawnych. Wypłacono 179 świadczeń na łączną kwotę 91347,52 zł.

ZADANIA WYNIKAJĄCE Z ODRĘBNYCH USTAW

ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Kolejnym istotnym elementem składającym się na standard praw człowieka skrajnie ubogiego jest prawo do ochrony zdrowia.

Prawo to realizowane jest przez wiele ustaw, wśród których zasadnicze znaczenie ma ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Ustawa ta w szczególności określa warunki udzielania i zakres świadczeń opieki

zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Podstawowym warunkiem skorzystania z systemu opieki zdrowotnej jest posiadanie przez jednostkę ubezpieczenia zdrowotnego.

Do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji, o których mowa w art. 54 ww. ustawy, w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych mają osoby, które spełniają kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. Potwierdza się je decyzją administracyjną, ważną 90 dni od dnia złożenia wniosku. W przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym termin liczony jest od dnia rozpoczęcia udzielania świadczeń zdrowotnych. Świadczenie przysługuje osobom korzystającym z placówek opieki zdrowotnej nieposiadającym prawa do ubezpieczenia z innego tytułu.

W 2024 r. wydano 187 decyzji (w tym: 152 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, 9 decyzji odmownych). Średnio w miesiącu wydawano 16 decyzji.

STYPENDIA SOCJALNE SZKOLNE

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty uczniowi przysługuje prawo do pomocy materialnej ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa lub budżecie właściwej jednostki samorządu terytorialnego. Pomoc materialna ma charakter socjalny albo motywacyjny. W myśl u.s.o., świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są:

- 1)stypendium szkolne;
- 2)zasilek szkolny.

Stypendium szkolne może być przyznane w formie:

- 1)całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania oraz kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą, a w szczególności w dodatkowych zajęciach nauki języków obcych, zajęciach wyrównawczych, sportowych, informatycznych i innych zajęciach poszerzających wiedzę i umiejętności ucznia, a także całkowite lub częściowe pokrycie kosztów związanych z wyjazdem śródrocznym w ramach tzw. „Zielonej szkoły”, wyjazdem na

wycieczkę przedmiotową, uczestnictwem w edukacyjnych spektaklach teatralnych lub projekcjach filmowych,

2) pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności na zakup podręczników, lektur, słowników, publikacji i komputerowych programów edukacyjnych pomocnych przy realizacji ścieżek edukacyjnych wskazanych we wniosku o przyznanie stypendium.

W roku 2024 gmina wypłaciła świadczenia w postaci stypendiów szkolnych dla 40 dzieci. Świadczenia wypłacono na kwotę łącznie 42864,80 zł, w tym z budżetu państwa – 34291,84 zł, a 8572,96 zł z budżetu miasta.

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY - KOORDYNACJA PRACY NA RZECZ OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc domowa narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także w celu zwiększania skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W związku ze zmianą przepisów z dnia 22 czerwca 2022 Zarządzeniem nr 411/2023 Burmistrza Dzierżoniowa z dnia 11 września 2023 został powołany Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej w skład którego weszli:

- Pani Anna Skrzyńska – Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie;
- Pani Aneta Błaszczuk – przedstawiciel Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

- Pan Sebastian Strzelczyk – przedstawiciel Straży Miejskiej w Dzierżoniowie;
- Pani Barbara Gawel – przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Dzierżoniowie;
- Pani Grażyna Tygielska-Białek – przedstawiciel Prokuratury Rejonowej w Dzierżoniowie;
- Pani Olga Troczyńska – przedstawiciel Aresztu Śledczego w Dzierżoniowie;
- Pani Katarzyna Stokłosa – Wiech przedstawiciel Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala Powiatowego w Dzierżoniowie Sp. Z o.o.
- Pani Elżbieta Jabrzyk – przedstawiciel Powiatowego Centrum Wspierania Rodziny i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie;
- Pani Dorota Gołdyn – przedstawiciel Szkoły Podstawowej nr 3 w Dzierżoniowie;
- Pani Danuta Matłęga – przedstawiciel Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie;
- Pani Dagmara Adamus – Falikowska – przedstawiciel Stowarzyszenia Na Rzecz Integracji i Rozwoju Społecznego „GRONO” z Lubina.

Zespół Interdyscyplinarny stanowi element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej i jest metodą pracy w tym obszarze, opartą na systemowej współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i służb oraz na wielopłaszczyznowym podejściu do problemu przemocy.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań ww. instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mającym na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

W 2024 r. obowiązki przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie pełniła Pani Anna Skrzyńska – Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie. Funkcję I Zastępcy Przewodniczącego ZI pełniła Pani Aneta Błaszczuk – przedstawiciel Miejskiej Komisji Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych, natomiast II Zastępcy Przewodniczącego ZI – pełniła Pani Barbara Gawęł z KPP w Dzierżoniowie.

Obsługą techniczną i organizacyjną prac Zespołu Interdyscyplinarnego oraz poszczególnych grup roboczych zajmował się Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie. W minionym roku Zespół spotkał się sześć razy, podczas spotkań omawiano bieżące sprawy oraz podejmowano decyzje dotyczące indywidualnych przypadków. W ramach prowadzonych działań założono 108 "Niebieskich Kart", które są kluczowym narzędziem interwencji w sytuacjach przemocy. Do każdej karty powołano grupy diagnostyczno-pomocowe, składające się z pracownika socjalnego, funkcjonariusza policji, a także – w zależności od potrzeby – przedstawicieli oświaty, kuratorów oraz ochrony zdrowia.

Spśród 108 założonych "Niebieskich Kart", w 47 przypadkach konieczne było poszerzenie grup diagnostyczno-pomocowych o dodatkowych specjalistów. W wyniku działań utworzono także 35 grup diagnostyczno-pomocowych na podstawie zgłoszeń, z czego w trzech przypadkach zdecydowano o założeniu "Niebieskich Kart", natomiast w 32 odstąpiono od dalszych działań. W ubiegłym roku zakończono 59 procedur "Niebieskiej Karty", które zostały objęte dziewięciomiesięcznym monitoringiem. Trzykrotnie powoływano na nowo grupy diagnostyczno-pomocowe, co wynikało ze zmiany pracownika socjalnego w pierwszym kwartale roku oraz dwukrotnej rotacji kadrowej w Komendzie Powiatowej Policji.

DZIAŁANIA WSPIERAJACE SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ

Od stycznia do sierpnia funkcjonował punkt wsparcia z udziałem psychologa dziecięcego, który prowadził zajęcia terapeutyczne z dziećmi z rodzin dotkniętych przemocą oraz nadużywających alkoholu. W czerwcu uruchomiono nowy Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, dostępny w drugi i czwarty wtorek miesiąca od godziny 15:00 do 17:00. Punkt oferuje wsparcie psychologa, prawnika, terapeuty uzależnień oraz pracownika socjalnego. W ramach prowadzonego punktu z porad prawnych skorzystało 18 osób, z porad psychologa 27 osób, a porad terapeuty 3 osoby. Środki na jego działalność pozyskano z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W środy, od godziny 15:00 do 18:00, odbywały się zajęcia psychoedukacyjne w formie grupy wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy. Zostały również wydrukowane ulotki z podstawowymi informacjami, gdzie można uzyskać wsparcie jak również jakie są znamiona przemocy. W ramach programu osłonowego "Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w przeciwdziałaniu przemocy" zrealizowano kampanię edukacyjną "Pomarańczowa

Wstążeczka". W inicjatywie wzięły udział przedszkolaki i uczniowie ze wszystkich publicznych szkół w Dzierżoniowie. Kampania obejmowała spotkania rodziców z dziećmi i psychologiem, a także organizację wydarzeń, takich jak "Stop krzywdzeniu dzieci", które odbyło się 19 listopada w Dzierżoniowskim Ośrodku Kultury. Przeprowadzono również diagnozę klimatu w czterech szkołach publicznych i jednej niepublicznej. W dwóch placówkach wdrożono program "Resql", umożliwiający dzieciom i młodzieży anonimowe zgłaszanie problemów związanych z przemocą domową i rówieśniczą oraz otrzymanie wsparcia od interwentów.

DZIAŁALNOŚĆ STAŁYCH GRUP ROBOCZYCH/GRUP DIAGNOSTYCZNO-POMOCOWYCH

Członkowie grup roboczych i grup diagnostyczno-pomocowych w 2024 r. realizowali działania wynikające z Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 29 lipca 2005r., Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych GM Dzierżoniów na lata 2021 - 2030, Miejskiego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2023-2027,

- Odbyło się 469 spotkań grup roboczych;
- Wszczęto 108 procedur Niebieskich Kart;
- 50 procedur NK wszczęto w latach ubiegłych, prowadzono w 2024 r.;
- Łącznie z Niebieskimi Kartami z lat ubiegłych prowadzono 158 procedur NK;
- Wypełniono 32 NK część „C”;
- Wypełniono 10 NK część „D”;
- Zamknięto 85 procedur NK.
- Odnotowano 195 osoby co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie
- Odnotowano 99 osób co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.
- 16 członków rodzin było uzależnionych od alkoholu,
- 5 osób w rodzinach borykało się z problemem narkomanii,
- 5 osoby miały zdiagnozowane zaburzenia psychiczne,
- 11 członków rodziny posiadało orzeczenie o niepełnosprawności.

DODATEK MIESZKANIOWY

Dodatek mieszkaniowy stanowi formę pomocy państwa skierowaną do osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, które nie są w stanie samodzielnie pokrywać kosztów utrzymania zajmowanego lokalu. Świadczenie to przysługuje na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1335), która została istotnie znowelizowana w lipcu 2021 r. Realizacja wypłat dodatków mieszkaniowych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, które w Dzierżoniowie wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej.

Celem dodatku mieszkaniowego jest zmniejszenie obciążenia budżetów domowych osób i rodzin o najniższych dochodach kosztami związanymi z utrzymaniem lokalu mieszkalnego, w szczególności opłat za czynsz, media, energię ciepłą, wodę i wywóz nieczystości.

Świadczenie to przysługuje osobom spełniającym jednocześnie trzy podstawowe warunki:

- osiągającym dochód poniżej określonego ustawowo progu,
- zajmującym lokal mieszkalny na podstawie tytułu prawnego (np. najem, własność),
- spełniającym kryteria dotyczące powierzchni użytkowej mieszkania.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje, gdy powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego nie przekracza normatywnej powierzchni o więcej niż: 30% albo 50% pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej tego lokalu nie przekracza 60%.

Normatywną powierzchnię powiększa się o 15m², jeśli w lokalu mieszkalnym zamieszkuje osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku inwalidzkim lub osoba niepełnosprawna, jeśli niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Kryterium kwalifikujące do przyznania dodatku mieszkaniowego od 01.01.2024 r. do 08.02.2024 r. wynosiło dla gospodarstwa jednoosobowego 2538,46 zł, a od 09.02.2024 r. do 31.12.2024 r. wynosiło 2862,19 zł, natomiast dla gospodarstwa wieloosobowego od 01.01.2024 r. do 08.02.2024 r. wynosiło 1903,85 zł, a od 09.02.2024 r. do 31.12.2024 r. wynosiło 2146,64 zł.

We wnioskach na dodatek mieszkaniowy nie uwzględnia się osób przebywających w: domu pomocy społecznej, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, schronisku dla

nieletnich, zakładzie poprawczym, zakładzie karnym, szkole, w tym szkole wojskowej – jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne całodobowe utrzymanie.

Wysokość dodatku stanowi różnicę między wydatkami przypadającymi na normatywną powierzchnię zajmowanego lokalu a kwotą, którą powinna opłacić osoba ubiegająca się o dodatek z własnych dochodów. Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na okresy 6-miesięczne.

W tabeli 15 przedstawiono dane dotyczące dodatków mieszkaniowych w latach 2021-2024.

Tabela 15: Dodatki mieszkaniowe w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024	Różnica 2023-2024
liczba wniosków	852	1018	1044	1185	+141
decyzje przyznające	821	934	977	1118	+141
decyzje odmowne	28	55	48	41	-7
wnioski bez rozpatrzenia	16	22	0	0	0
umorzone postępowania	15	7	19	9	-10
liczba rodzin	526	598	621	683	+62
liczba świadczeń	4865	5292	5810	6484	+674

Źródło: OPS, opracowanie własne

W 2024 roku liczba rodzin korzystających z dodatków mieszkaniowych wzrosła o 62 w porównaniu do roku poprzedniego.

W 2024 roku wypłacono 6484 dodatków mieszkaniowych, z tego w zasobie:

- gminnym – 2338 w kwocie 843198,79 zł,
- spółdzielczym - 2228 w kwocie 563026,36 zł,
- wspólnot mieszkaniowych - 1641 w kwocie 338080,48 zł,
- prywatnym - 48 w kwocie 19369,97 zł,
- DTBS - 219 w kwocie 93905,43 zł
- innym - 10 w kwocie 2273,52 zł.

Łączna kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych za rok 2024 –1 859 854,55 zł

W 2024 roku kwota wypłaconych dodatków wzrosła w porównaniu do poprzedniego roku o 397 961,46 zł. Spowodowane to jest znaczącym wzrostem kryterium

dochodowego, który wpływa na wysokość dodatku. Dochody rodziny ustalane są na zasadach obowiązujących w świadczeniach rodzinnych, a nie jak do tej pory na zasadach w pomocy społecznej.

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Aktualny system świadczeń rodzinnych został wprowadzony 1 maja 2004 r. Podstawę prawną systemu stanowi ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024, poz. 323 z późn. zm.).

Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz do 31 grudnia 2023 r. specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 3) dwa rodzaje zapomóg związanych z urodzeniem się dziecka,
- 4) świadczenia wypłacane przez gminy – obowiązuje od 5 września 2015 r.,
- 5) świadczenie rodzicielskie – obowiązuje od 1 stycznia 2016 r.

Obok posiadania dziecka na utrzymaniu, głównym kryterium uprawniającym do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami jest przeciętny miesięczny dochód, w przeliczeniu na osobę w rodzinie, z roku kalendarzowego poprzedzającego okres zasiłkowy. Kryterium dochodowe dotyczy dochodu opodatkowanego tj. przychody pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne, a także dochodu nieopodatkowanego (w/w ustawa określa katalog takich dochodów). Kryterium wynosi od 1 listopada 2015 r. 674 zł na osobę lub 764 zł, gdy w rodzinie jest dziecko niepełnosprawne. Kolejnym świadczeniem uzależnionym od dochodu jest jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Kryterium dochodowe przy ubieganiu się o to świadczenie zostało wprowadzone od stycznia 2013 r. i wynosi 1922 zł.

Niezależnie od wysokości dochodu rodziny przyznawane są: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie rodzicielskie.

Zasiłek rodzinny oraz specjalny zasiłek opiekuńczy przyznawane są na okres zasiłkowy, tj. od 1 listopada jednego roku do 31 października następnego roku kalendarzowego. Przy ustalaniu uprawnień do w/w świadczeń brane są pod uwagę

dochody osiągnięte w roku poprzedzającym okres zasiłkowy. W przypadkach określonych w ustawie dochód ten pomniejsza się o dochód utracony lub powiększa o dochód uzyskany po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje bez względu na dochód, głównie niezatrudnionym matkom od momentu urodzenia się dziecka na okres, co najmniej 52 tygodni.

System świadczeń rodzinnych oparty jest o zasadę pomocniczości, uwzględniającą regułę, że osobami w pierwszej kolejności zobowiązanymi do łożenia na utrzymanie dzieci są ich rodzice. W przypadku, gdy ich środki i uprawnienia są niewystarczające do wychowania i utrzymania dzieci, przysługuje pomoc państwa w postaci świadczeń rodzinnych. W sytuacji osób samotnie wychowujących dzieci oznacza to konieczność zasądzenia alimentów na rzecz dziecka od drugiego z rodziców.

Aby skorzystać z dodatków do zasiłku należy przede wszystkim mieć prawo do zasiłku rodzinnego. Ponadto, do każdego z dodatków wymagane jest spełnienie dodatkowych warunków związanych z tytułem (powodem) przyznania dodatku. Jednocześnie można pobierać kilka rodzajów dodatków.

Innymi świadczeniami przyznawanymi na mocy w/w ustawy są świadczenia opiekuńcze tj.:

- zasiłek pielęgnacyjny, wynosi 215,84 zł. miesięcznie, przysługuje na dziecko do 16 roku życia, które ma orzeczoną niepełnosprawność; osobie powyżej 16 lat, jeśli ma orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia; oraz osobie, która ukończyła 75 lat i nie pobiera dodatku pielęgnacyjnego w ZUS. Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego przysługuje bez względu na dochód i jest przyznawane do końca ważności orzeczenia;

- świadczenie pielęgnacyjne wynosiło w 2024 roku - 2988,00 zł. miesięcznie (od stycznia 2025 r. - 3287,00 zł), przysługiwało (stan prawny do 31 grudnia 2023 r.): matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności - jeżeli rezygnowały z zatrudnienia lub nie podejmowały zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu

niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału, na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Świadczenie przysługiwało, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała: nie później niż do 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do 25 roku życia. Od stycznia 2024 r. świadczenie pielęgnacyjne przysługuje: matce albo ojcu; innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom; opiekunowi faktycznemu dziecka; rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego - jeżeli sprawują opiekę nad osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

- specjalny zasiłek opiekuńczy wynosi 620 zł, przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują lub nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału, na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Jest to świadczenie uzależnione od dochodu, który nie może wynosić więcej jak 764 zł na osobę w rodzinie.

Od stycznia 2024 r. specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje wyłącznie osobom, które posiadały prawo do tego świadczenia do dnia 31 grudnia 2023 r.

Tabela 16: Rodzaje świadczeń i środki finansowe przeznaczone na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w 2023 r. i 2024 r.

Rodzaj świadczenia	Wydatki na świadczenia 2023	Wydatki na świadczenia 2024	Liczba wypłaconych świadczeń 2023	Liczba wypłaconych świadczeń 2024
Zasiłki rodzinne	1007656,35	817455,44	8826	7214
Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	504283,88	422393,02	4672	4026
Urodzenia dziecka	33075,00	18193,83	34	25
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	37177	36371,16	95	95
Samotnego wychowywania dziecka	97070,98	76392,92	499	388
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	99927,03	84117,90	964	806
Rozpoczęcia roku szkolnego	49238,97	40656,87	972	792
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	21795,07	19461,36	321	303
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	165999,83	147198,98	1787	1617
Zasiłki rodzinne z dodatkami	1511940,23	1239848,46	13498	11240
Zasiłki pielęgnacyjne	2137031,00	2054149	9901	9517
Świadczenia pielęgnacyjne	4468615,00	6517898	1841	2165
Specjalny zasiłek opiekuńczy	96347,00	46500	157	75
Świadczenia opiekuńcze	6701993	8618547	11899	11757
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	97000	55000	97	55
Świadczenie rodzicielskie	417667	358742	458	391
RAZEM	8728600,23	10272137,46	25952	23443

Źródło: OPS, opracowanie własne

W porównaniu do roku ubiegłego liczba przyznanych zasiłków rodzinnych, które są uzależnione od dochodu oraz wydatki na te świadczenia zmniejszyły się, co jest spowodowane niskim kryterium dochodowym niezmiennym od 2015 roku. Znaczący wzrost natomiast nastąpił w wypłacie świadczeń związanych z niepełnosprawnością o 191654,00 zł. w porównaniu do roku 2023. Powodem tego jest coroczny wzrost kwoty świadczenia pielęgnacyjnego, które w 2023 r. wynosiło 2458 zł miesięcznie, natomiast w 2024 r. już 2988 zł. (obecnie kwota ta wynosi 3287 zł) oraz zmiana od stycznia 2024 r. kryteriów przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego (tj. możliwość pobierania go również przez osoby pracujące).

Natomiast kwota zasiłku pielęgnacyjnego pozostała bez zmian tj. 215,84 zł.

Świadczenia rodzinne wypłacone obywatelom Ukrainy (zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa)

Zasiłek rodzinny - wypłacono: 62 zasiłki rodzinne na kwotę 7398,00 zł.

Dodatki do zasiłku rodzinnego:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka: wypłacono 2 świadczenia na kwotę 2000,00 zł.

- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej: wypłacono 6 świadczeń na kwotę 570,00 zł.

Zasiłek pielęgnacyjny - wypłacono 75 świadczeń na kwotę 16188,00 zł

Świadczenie pielęgnacyjne - wypłacono 30 świadczeń na kwotę 89110,00 zł

Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka – wypłacono 5 świadczeń na kwotę 5 000,00 zł.

Świadczenie rodzicielskie - wypłacono 43 świadczenia na kwotę 40160,00 zł.

ZASIŁEK DLA OPIEKUNA

Kolejnym świadczeniem wypłacanym w związku ze sprawowaniem opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny jest przyznawany na mocy ustawy z 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r., poz. 246) – *zasiłek dla opiekuna*.

Świadczenie to przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego – u wagi na zmianę

przepisów w tym zakresie. Zasiłek ten wynosi 620 zł miesięcznie. W 2024 r. świadczenie to pobierała jedna osoba: wypłacono 12 świadczeń na kwotę 7440,00 zł. Liczba i kwota świadczeń jest więc dokładnie taka sama jak w roku 2023 r. Jest to spowodowane faktem, iż świadczenie to mogą otrzymywać jedynie osoby spełniające w/w warunek, co oznacza, że nikt „nowy” nie może ubiegać się o to świadczenie. Osoba, które pobiera ten zasiłek ma ustalone do niego prawo do końca ważności orzeczenia o niepełnosprawności osoby wymagającej opieki.

PROGRAM RODZINA 500+

Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego od 1 stycznia 2022 r. przyjmowane są przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Natomiast OPS zajmuje się postępowaniami i wypłatami świadczeń przyznanych za okres do 31 maja 2022 r. W większości rozstrzygnięcia w tych sprawach wydawane są przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki, a następnie przekazywane do tutaj. Organu do realizacji (dotyczy to wypłat, nienależnie pobranych świadczeń oraz koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego).

Tabela 17: Świadczenie wychowawcze - wydatki i liczba świadczeń w roku 2023 r. i 2024 r.

Rodzaj świadczenia: Świadczenie wychowawcze	Rok 2023	Rok 2024
Wydatki na świadczenia	105542,52	35000,00
Liczba wypłaconych świadczeń	192	70
Liczba osób uprawnionych	20	6

Źródło: OPS, opracowanie własne

W porównaniu do roku ubiegłego wydatki na świadczenie zdecydowanie zmaleły. Jest to spowodowane przekazaniem tego zadania (z pewnymi wyjątkami) do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

ZA ŻYCIEM

Od stycznia 2017 r. Dział Świadczeń realizuje również ustawę z 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” - w zakresie wypłaty jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 4000 zł.

Wyżej wymienione świadczenie przysługuje z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu. O świadczenie to może ubiegać się matka lub ojciec dziecka, opiekun prawny dziecka albo opiekun faktyczny dziecka.

Podstawowym warunkiem przyznania tego świadczenia jest posiadanie przez dziecko zaświadczenia lekarskiego, potwierdzającego ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zaświadczenie takie może być wystawione wyłącznie przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy o *świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.

Ponadto aby jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł mogli otrzymać biologiczni rodzice, matka dziecka powinna pozostawać pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu, co należy potwierdzić zaświadczeniem lekarskim lub wystawionym przez położną.

Jednorazowe świadczenie przysługuje bez względu na osiągnęte dochody. Wniosek o świadczenie należy złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia narodzenia żywego dziecka. W 2024 r. wpłynęły 3 wnioski o w/w świadczenie, na podstawie których wydano 3 decyzje przyznające 3 świadczenia.

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY- OSOBY UPRAWNIONE DO ALIMENTÓW

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r., poz. 1993 z późn. zm.).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 1000 zł miesięcznie (do 30-09-2024 r. była to kwota nie wyższa niż 500 zł). Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego

pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu ww. ustawy oznacza egzekucję, w wyniku, której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych.

Pomoc państwa w postaci świadczeń z funduszu alimentacyjnego ma na celu wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów od osoby zobowiązanej do alimentacji wobec dziecka; co nie ogranicza się wyłącznie do wypłaty świadczeń, ale łączy się z działaniami zmierzającymi do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji. Wyżej wymienione świadczenia przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo, jeżeli egzekucja alimentów w okresie dwóch miesięcy poprzedzających złożenie wniosku była bezskuteczna, a dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekroczył kwoty 1209,00 zł. (od 1 października 2023 r.)

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego, ustala się w oparciu o tzw. mechanizm „złotówka za złotówkę”, który polega na wypłacie świadczenia pomniejszonego o kwotę przekroczenia.

Tabela 18. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego - zestawienie

ROK	2020	2021	2022	2023	2024
LICZBA ŚWIADCZEŃ	3351	3286	3256	2980	2815
KWOTA ŚWIADCZEŃ	1444066,16	1417219,68	1442610,26	1336299,35	1295076,89
LICZBA RODZIN	187	188	188	185	180
LICZBA OSÓB UPRAWNIONYCH	277	283	285	270	253

Źródło: OPS, opracowanie własne

Z powyższych danych wynika, iż w 2024 r. zmniejszyła się nieznacznie liczba świadczeń i liczba osób uprawnionych, a wydatki na ten cel w stosunku do roku poprzedniego są mniejsze o 41222,46 zł. Jest to spowodowane niskim kryterium dochodowym uprawniającym do pobierania tego świadczenia tj. 1209,00 zł na osobę w rodzinie w porównaniu do wzrostu płacy minimalnej za pracę. Sytuacja ta powoduje, że wiele osób uprawnionych nie kwalifikuje się do pobierania tego świadczenia z uwagi na 'za wysoki' dochód.

DZIAŁANIA WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r., poz. 1993 z późn. zm.) podejmuje organ właściwy dłużnika tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Realizacja w/w ustawy została przekazana w związku z uchwałą Nr XXXVII Rady Miejskiej Dzierżoniowa z dnia 26 stycznia 2009 r. do tut. Ośrodka Pomocy Społecznej.

Wszelkie działania wobec dłużników w związku z bezskuteczną egzekucją alimentów, podejmowane są przez organ właściwy wierzyciela, jeśli:

1. osobie uprawnionej zostało przyznane prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
2. osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub jej przedstawiciel ustawowy złoży do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

W 2024 r. Dział Świadczeń podjął następujące **działania wobec dłużników alimentacyjnych**:

- 1) Przeprowadzono 25 wywiadów alimentacyjnych oraz odebrano 25 oświadczeń majątkowych, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej.
- 2) Przekazano 25 informacji komornikowi sądowemu, które mogą mieć wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji.
- 3) W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, został zobowiązany do zarejestrowania się, jako bezrobotny (12 osób).
- 4) Wysłano 13 informacji do Powiatowego Urzędu Pracy o potrzebie aktywizacji

zawodowej dłużnika.

5) W przypadkach uniemożliwienia przez dłużnika alimentacyjnego przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, odmowy złożenia oświadczenia majątkowego, odmowy zarejestrowania się, jako bezrobotny lub jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się, jako bezrobotny oraz odmowy przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych (w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy) bez podania uzasadnionej przyczyny, tut. Organ wszczął 26 postępowań dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, a następnie wydał w tych sprawach 23 decyzje.

6) Złożono 21 wniosków i 177 zawiadomień o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny do Prokuratury Rejonowej w Dzierżoniowie oraz 10 wniosków do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego. W wyniku tego postępowania w 2024 roku wszystkie wnioski o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny zostały umorzone z uwagi na brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu.

7) Przekazano 187 zawiadomień dłużnikom alimentacyjnym z informacją o:

- przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa oraz 175 pism do gminy właściwej dłużnika i wierzyciela.

8) Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami. Następowало to w drodze wydania decyzji administracyjnej. Od 18 września 2015 r. ten zapis w ustawie uległ zmianie. Z uwagi na powyższe zlikwidowano tryb administracyjnej egzekucji należności dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa powstałych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego i wprowadzono egzekucję sądową, jako sposób dochodzenia tych należności – oznacza to, iż wobec wszystkich dłużników alimentacyjnych mających zobowiązania wobec tut. OPS należało wystąpić z wnioskiem do komornika sądowego o przyłączenie bądź wszczęcie egzekucji na rzecz OPS – złożono 179 wniosków.

9) W związku z art. 7 ust. 1 pkt. 22 i ust. 2a ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o

udostępnianiu informacji gospodarczych, została nawiązana współpraca z Krajowym Rejestrem Długów, Biurem Informacji Gospodarczej Info Monitor, Krajowym Biurem Informacji Gospodarczej, Rejestrem Dłużników ERIF BIG S.A., Krajową Informacją Długów Telekomunikacyjnych BIG SA i przekazano do w/w biur informacje gospodarcze o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości w ich regulowaniu za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

10) Wystąpiono do Starosty z 10 wnioskami o zatrzymanie prawa jazdy oraz z 1 wnioskiem o zwrot prawa jazdy.

Postępowanie w sprawie funduszu alimentacyjnego nie sprowadza się do przyjęcia wniosku i wydania decyzji wierzycielowi, ale polega również na przeprowadzeniu postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, co stanowi skomplikowaną procedurę (m.in. prowadzenie korespondencji z innymi instytucjami, organami właściwymi dłużnika, organami właściwymi wierzyciela, komornikami, zgłaszanie dłużników do krajowego rejestru długów, przekazanie dłużnikowi informacji o przyznanych świadczeniach osobie uprawnionej, wezwanie dłużnika na wywiad, pismo do PUP o aktywizację dłużnika, prowadzenie postępowania uznającego dłużnika za uchylającego się od obowiązku alimentacyjnego, wydanie decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od obowiązku alimentacyjnego, przekazywanie komornikowi wszelkich informacji o dłużniku, wnioski o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 kk., wnioski o zatrzymanie prawa jazdy do Starostwa, wygaszanie długu w przypadku zgonu dłużnika, rozliczanie wpłat dłużników).

Wbrew powszechnej opinii praca w Dziale Świadczeń w którym realizowane są zadania wynikające przede wszystkim z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o zasiłkach dla opiekunów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” nie ogranicza się tylko do przyjmowania wniosków i wydawania decyzji na początku okresu zasiłkowego.

Wnioski przyjmowane są przez cały rok. Następnie prowadzone jest dokładne postępowanie (często bardzo skomplikowane z uwagi na nieprecyzyjność przepisów), zbieranie materiału dowodowego, które kończy wydanie decyzji. Prowadzone są również liczne postępowania wyjaśniające po otrzymaniu informacji od pracowników innych działów o zmianie sytuacji zawodowej lub rodzinnej u klienta, a także po zgłoszeniu zmian przez wnioskodawcę – często kończące się wydaniem decyzji zmieniającej i prowadzeniem postępowania dotyczącego żądania zwrotu i decyzji żądającej zwrotu.

PROGRAM „CZyste Powietrze”

Program „Czyste powietrze” jest pierwszą ogólnokrajową inicjatywą walki ze smogiem. Realizowany jest przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Z dofinansowania można skorzystać w celu wymiany starych, wysokoemisyjnych kotłów węglowych na ekologiczne źródła energii, np. pompę ciepła, instalację fotowoltaiczną, kolektory słoneczne, rekuperację czy wykonanie instalacji centralnego ogrzewania. Dodatkowo można przeprowadzić kompletny audyt energetyczny wykazujący rzeczywiste zapotrzebowanie budynku na energię ciepłą. W dniu 01.10.2020 r. w życie weszły zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, z późn. zm.), które nakładają na gminy obowiązek wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze. Do ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2024r. poz. 323 z późn. zm.). Zaświadczenia wydawane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie po uprzednim złożeniu wniosku. W 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie wydał 201 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze, tj. o 112 więcej niż w roku 2023 r.

ZADANIA REALIZOWANE Z BUDŻETU PAŃSTWA LUB Z PAŃSTWOWYCH FUNDUSZY CELOWYCH

Ośrodek Pomocy Społecznej w ciągu roku przystępował do programów finansowanych lub współfinansowanych ze środków budżetu państwa lub funduszy celowych. Wśród nich znalazły się m.in.:

PROGRAM „Opieka Wytchnieniowa”

W okresie od stycznia do grudnia 2024 r. OPS kontynuował realizację Programu „Opieka wytchnieniowa – edycja 2024” realizowanym przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej finansowanym ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Liczba rodziców/opiekunów dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności, którym świadczone usługi opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania wyniosła 8, natomiast liczba rodziców/opiekunów osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, którym świadczone usługi opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania wyniosła 15. Projekt mocno wpłynął na zwiększenie wsparcia dla członków rodzin osób niepełnosprawnych. Dodatkowo miał on bardzo pozytywny wpływ na rodziny biorące w nim udział. Poprawiły się relacje rodzinne oraz umożliwiły opiekunom korzystanie z życia społecznego i kulturalnego. Nawiązały się relacje przyjacielskie między opiekunkami a rodzinami. Założenia Programu zostały całkowicie spełnione. W 2024 r. zrealizowano 3224,5 godzin usług opieki wytchnieniowej. Łączny koszt usług opieki wytchnieniowej w 2024 roku wyniósł 243484,08 zł.

PROGRAM „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ”

W okresie od stycznia do grudnia 2024 r. OPS przystąpił do programu „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością – edycja 2024” realizowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej finansowanym ze środków Funduszu Solidarnościowego. W programie wzięło udział łącznie 59 osób dorosłych: 33 ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 7 ze znacznym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną, 14 z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz 5 z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną.

Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” (AOON) stanowi ważny element systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, którego celem jest zapewnienie dostępności usług asystenckich wspierających codzienne funkcjonowanie oraz aktywność społeczną beneficjentów.

Asystent osobisty, zgodnie z założeniami programu, wspiera osobę z niepełnosprawnością w wykonywaniu codziennych czynności oraz zwiększa jej samodzielność, mobilność i niezależność. Zadaniem asystenta jest nie tylko pomoc fizyczna, ale również wspieranie w podejmowaniu decyzji, stymulowanie do aktywności oraz umożliwienie realizacji prawa do niezależnego życia. Udział osób z niepełnosprawnościami w wydarzeniach społecznych, kulturalnych czy rekreacyjnych ma także istotne znaczenie w przeciwdziałaniu wykluczeniu i dyskryminacji.

W 2024 r. zrealizowano 26053 godzin usług asystencji. Usługi asystencji świadczyło 54 asystentów. Łączny koszt realizacji usługi asystencji osobistej wyniósł 1341989,00 zł.

Realizacja usług asystenckich w 2024 roku stanowiła istotne wsparcie w codziennym funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnościami i przyczyniła się do poprawy ich jakości życia, wzrostu samodzielności oraz aktywności społecznej. Program spotkał się z dużym zainteresowaniem i pozytywnym odbiorem wśród mieszkańców, co wskazuje na potrzebę jego kontynuacji i dalszego rozwoju w kolejnych latach.

KLUB SENIOR+

W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował działalność KLUBU SENIOR+ z siedzibą w Dzierżoniowie na ul. Krasickiego 25. realizowanego w ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2021-2025. W zajęciach w 2024 r. wzięły udział 23 seniorki.

Celem programu było aktywne i kreatywne zorganizowanie czasu wolnego seniorom z miasta Dzierżoniowa w godzinach popołudniowych. Cel w 100% został osiągnięty. Seniorki chętnie przychodzą na zajęcia podczas, których pogłębiają swoje umiejętności manualne oraz poprawiają kondycję fizyczną. Dzięki działalności Klubu nawiązały się relacje koleżeńskie i przyjacielskie, które trwają nadal. Dodatkowo poprzez wyjścia integracyjne i wycieczki mają możliwość poznawania Polski i krajów sąsiadujących.

NOWE ZADANIA

DODATKI OSŁONOWE

Ustawą z 17.12.2021 r. o dodatku osłonowym wprowadzono nową formę wsparcia części społeczeństwa, a mianowicie dodatek osłonowy, będący elementem rządowej Tarczy Antyinflacyjnej, który miał zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności. Dodatek osłonowy jako narzędzie pomocowe gospodarstwom domowym w roku 2024 dedykowany był określonej grupie osób (gospodarstw domowych) – obywateli polskich i cudzoziemców – po spełnieniu określonych ustawą przesłanek, między innymi kryterium dochodowego w przypadku:

- 1) gospodarstw jednoosobowych obowiązywała kwota 2100,00 zł przeciętnego

miesięcznego dochodu w rozumieniu art. 3 ust. 1 o świadczeniach rodzinnych;

2) gospodarstw wieloosobowych obowiązywała kwota 1500,00 zł na osobę przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu art. 3 ust. 1 o świadczeniach rodzinnych;

3) gdy wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych na osobę przekraczała kwotę, o której mowa wyżej, dodatek osłonowy przysługiwał w wysokości różnicy między kwotą dodatku osłonowego a kwotą, o którą został przekroczony przeciętny miesięczny dochód w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych na osobę.

Dodatek osłonowy przyznawany był za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r. w zależności od wielkości gospodarstwa domowego w wysokości:

- 1) 228,8 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 2) 343,2 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 3) 486,2 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 4) 657,8 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Osobom, których głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węglowodukowymi, zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, przysługiwał dodatek osłonowy w podwyższonej wysokości i wynosił on rocznie:

- 1) 286 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 2) 429 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 3) 607,75 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 4) 822,25 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

W 2024 roku dodatek osłonowy wypłacono dla 1462 gospodarstw domowych na łączną kwotę 445834,49 zł.

REFUNDACJA PODATKU VAT ZA DOSTARCZANE PALIWA GAZOWE

Odbiorcy w gospodarstwach domowych, którzy ogrzewają się gazem, mogą ubiegać się o refundację podatku VAT opłaconego od zużytego paliwa gazowego. Refundacja podatku VAT obowiązuje za okres od 1 stycznia 2023 r. do 30 czerwca 2024 r. i można się o nią ubiegać po otrzymaniu i opłaceniu pierwszej faktury za paliwo gazowe.

Refundacji podlega VAT od paliw gazowych tj. gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany, w tym skroplony gaz ziemny oraz propan-butan lub inne rodzaje gazu palnego, dostarczane za pomocą sieci gazowej, a także biogaz rolniczy.

O refundację podatku VAT mogą się ubiegać osoby, które używają paliw gazowych do celów grzewczych i poniosły koszty zakupu tego paliwa. Prawo do refundacji przysługuje pod warunkiem spełnienia przez gospodarstwo domowe kryterium dochodowego wynoszącego:

- 2100 zł dla jednoosobowego gospodarstwa domowego,
- 1500 zł na osobę w przypadku gospodarstwa wieloosobowego.

W 2024 roku wypłacono 286 świadczeń na kwotę 78423,65 zł. tj. o 126 świadczeń i o 50400,72 zł więcej niż w roku 2023.

BON ENERGETYCZNY

Bon energetyczny - świadczenie przyznawane na podstawie ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (Dz. U. 2024 r., poz. 859).

Było to świadczenie przysługujące w drugiej połowie roku, czyli od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. Głównym kryterium przyznania świadczenia był dochód, tj. w gospodarstwie domowym jednoosobowym miesięczny dochód nie mógł przekroczyć 2500 zł, natomiast w gospodarstwie domowym wieloosobowym 1700 zł.

Wysokość bony energetycznego była zależna od liczby członków gospodarstwa domowego oraz od źródła ogrzewania zgłoszonego do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

Przyjęto 2138 wniosków i wypłacono 1852 świadczenia na kwotę 680 795,73 zł.

SPECUSTAWA UKRAIŃSKA

Podstawy prawne udzielania pomocy obywatelom Ukrainy przez jednostki samorządu terytorialnego zostały uregulowane ustawą z 12.03.2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa – dalej specustawa – która weszła w życie z dniem ogłoszenia, a obowiązuje z mocą od dnia 24.02.2022 r.

Specustawa zawiera rozwiązania systemowe. Zgodnie z jej treścią, jeżeli obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, oraz obywatel Ukrainy posiadający Kartę Polaka, który wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w okresie od 24.02.2022 r. do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 2 ust. 4 specustawy, deklarują zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, to ich pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny do 30 września 2025 r. Ponadto za legalny uznaje się również pobyt dziecka urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez matkę, która jest osobą określoną w zdaniu pierwszym art. 2 ust. 1 specustawy.

Powołana regulacja prawna zawiera konkretne rozwiązania dotyczące zapewnienia pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym, która ma być realizowana przez wojewodów, jednostki samorządu terytorialnego oraz inne podmioty. Do 30 czerwca 2024 roku każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni, na własny koszt, zakwaterowanie oraz wyżywienie obywatelom Ukrainy, mogło być przyznane na jego wniosek świadczenie pieniężne z tego tytułu, nie dłużej niż za okres 120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Okres wypłaty świadczenia mógł zostać przedłużony w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Zadanie tę gmina realizowała jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, a środki na ich realizację zapewniał wojewoda (art. 13 ust. 1 i 2 specustawy). Na skutek nowelizacji specustawy ustawodawca przyjął, że w sprawach powyższego świadczenia pieniężnego nie wydawało się decyzji administracyjnych i nie stosowało się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

Maksymalna wysokość świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunki przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty zostały uregulowane w

rozporządzeniu Rady Ministrów z 4.05.2022 r. w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty.

Stosownie do postanowień powołanego wyżej rozporządzenia wysokość świadczenia pieniężnego ustalono w kwocie 40 zł za osobę dziennie. Świadczenie było przyznawane na podstawie wniosku za okres faktycznego zapewniania, na własny koszt, zakwaterowania oraz wyżywienia obywatelom Ukrainy, jednak nie dłużej niż za 120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, i było wypłacane z dołu. Wniosek był rozpatrywany w terminie miesiąca od dnia jego złożenia w jednostce organizacyjnej gminy lub gminnej osobie prawnej. Ponadto gmina mogła uzależnić przyznanie lub wypłatę świadczenia od weryfikacji warunków zakwaterowania i wyżywienia.

W 2024 roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie wpłynęło 170 wniosków o przyznanie ww. świadczenia. Wnioski te dotyczyły 103 obywateli Ukrainy. Kwota na realizację ww. zadania wydatkowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie wyniosła 587600,00 zł.

Zgodnie z brzmieniem art. 29 specustawy obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 specustawy i który został wpisany do rejestru PESEL, mogą być przyznawane świadczenia pieniężne i niepieniężne, na zasadach i w trybie ustawy z 12.03.2004 r. o pomocy społecznej.

W 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie objął pomocą w formie posiłków 1 dziecko i z tego tytułu poniósł koszt w wysokości 336,00 zł.

Ponadto w 2024 roku wypłacono 3 zasiłki okresowe dla 1 rodziny z Ukrainy na łączną kwotę 517,24 zł oraz 12 zasiłków stałych wraz ze składkami na ubezpieczenia zdrowotne dla 3 osób na łączną kwotę 7428,77 zł oraz 1 zasiłek celowy na kwotę 100,00 zł.

Dodatkowo do 30 czerwca 2024 roku zgodnie z dyspozycją art. 31 ust. 1 i 2 specustawy obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 specustawy i który został wpisany do rejestru PESEL, przysługiwała pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. W 2024 roku wypłacono 20

świadczeń na łączną kwotę 6000,00 zł

Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, może być również zapewniona bezpłatna pomoc psychologiczna.

BON ŻŁOBKOWY

Od 01.07.2023 r. dzierżoniowscy rodzice i opiekunowie, korzystający z niepublicznej placówki w formie żłobka, mogą ubiegać się o świadczenie pieniężne „Dzierżoniowski Bon Żłobkowy”. Prowadzenie postępowań dotyczących „Dzierżoniowskiego Bonu Żłobkowego” realizowane jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie.

„Dzierżoniowski Bon Żłobkowy” przysługuje na każde dziecko objęte opieką w żłobku od dnia objęcia dziecka opieką, nie dłużej jednak niż do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3 rok życia.

O przyznanie „Dzierżoniowskiego Bonu Żłobkowego” mogą ubiegać się rodzice, opiekunowie faktyczni dziecka, opiekunowie prawni dziecka oraz osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej w okresie korzystania przez dziecko z pobytu w niepublicznym żłobku, którzy:

- zamieszkują na terenie Gminy Miejskiej Dzierżoniów;
- rozliczają podatek dochodowy w Dzierżoniowie;
- są zatrudnieni lub wykonują inną pracę zarobkową;
- nie korzystają z urlopu wychowawczego, macierzyńskiego lub rodzicielskiego, bezpłatnego lub w okresie korzystania z ww. urlopu podejmują zatrudnienie lub inną pracę zarobkową;
- mają podpisaną umowę o świadczenie opieki nad dzieckiem z podmiotem prowadzącym niepubliczny żłobek;
- nie są dłużnikami Gminy Miejskiej Dzierżoniów, gminnych jednostek organizacyjnych ani spółek z udziałem gminy;
- nie są dłużnikami alimentacyjnymi.

Z bonu mogą skorzystać również niepracujący rodzice / opiekunowie, pod warunkiem, że jeden lub oboje rodzice, opiekunowie dziecka kontynuują naukę w systemie

dziennym, biorą udział w stażu, przygotowaniu zawodowym dla dorosłych, szkoleniach zawodowych lub programach mających na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych. Z bonu mogą także skorzystać osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, osoby posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz osoby, które nie są zatrudnione i nie wykonują pracy zarobkowej z powodu przebywania w areszcie śledczym lub zakładzie karnym.

W 2024 roku wypłacono świadczenie dla 105 dzieci i zrealizowano wypłaty na łączną kwotę 331980,00 zł.

POWÓDŹ WE WRZEŚNIU 2024 ROKU

W dniu 15 września 2024 roku, Gmina Miejska Dzierżoniów została dotknięta skutkami powodzi, co spowodowało konieczność wprowadzenia stanu klęski żywiołowej. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów oraz ustawą o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi, Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie został zaangażowany w udzielanie pomocy osobom i rodzinom poszkodowanym w wyniku tego tragicznego wydarzenia. Pomoc udzielana była zgodnie z określonymi w ustawach i rozporządzeniach zasadami, które obejmowały różne formy wsparcia, w tym pomoc doraźną oraz pomoc remontowo-budowlaną. Pomoc była udzielana niezależnie od kryterium dochodowego, co pozwoliło na objęcie wsparciem szerokiego kręgu osób.

1. Pomoc doraźna

Pomoc doraźna obejmowała:

- a) Zasiłek celowy na pomoc doraźną, przyznawany na podstawie ustawy o pomocy społecznej, w wysokości do 8 000 zł, który w 2024 roku wypłacono dla 138 rodzin na łączną kwotę 957 850,00 zł. Pomoc ta miała na celu zapewnienie podstawowych potrzeb życiowych poszkodowanych.
- b) Zasiłek powodziowy, przyznawany na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi, w wysokości do 2 000 zł na osobę lub rodzinę. Zasiłek ten wypłacono 77 osobom na łączną kwotę 151 600,00 zł. Całkowita kwota wypłacona na ten cel w gminie wyniosła 481 000,00 zł, obejmując 247 wypłaconych świadczeń.

2. Pomoc remontowo-budowlana

Zasiłki na odbudowę zniszczonych budynków mieszkalnych i gospodarczych przyznawane były rodzinom, których mienie zostało uszkodzone w wyniku powodzi. Zasiłki przyznawano na podstawie oszacowanego procentu zniszczeń:

- a) Zasiłek na remont lokalu lub budynku mieszkalnego wynosił do 200 000 zł w przypadku zniszczeń budynku mieszkalnego. W 2024 roku wypłacono 34 zasiłki na łączną kwotę 773 260,00 zł.
- b) Zasiłek na remont budynku gospodarczego wynosił do 100 000 zł w przypadku zniszczenia budynków gospodarczych. Zasiłki te wypłacono dla 2 rodzin na łączną kwotę 8 397,30 zł.

3. Dodatkowe wsparcie w zakresie kosztów energetycznych

W związku z koniecznością osuszenia pomieszczeń, poszkodowani otrzymali dodatkowe wsparcie w wysokości 1000 zł na pokrycie kosztów zużycia energii elektrycznej lub paliwa. W 2024 roku wypłacono 116 takich zasiłków na łączną kwotę 116 000,00 zł.

4. Zasiłek edukacyjny

Rodzice i opiekunowie dzieci realizujących obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne lub uczniów uczęszczających do szkół wszystkich typów, kształcących się w tych szkołach w formie dziennej (czyli z wyłączeniem uczniów szkół dla dorosłych, a także uczniów branżowych szkół II stopnia i szkół policealnych kształcących się w tych szkołach w formie stacjonarnej lub zaocznej) na terenach dotkniętych powodzią mogli otrzymać jednorazowy zasiłek losowy w wysokości 1000 zł na cele edukacyjne na każde dziecko, które spełniało określone kryteria. W 2024 roku wypłacono 15 świadczeń na łączną kwotę 15 000,00 zł.

Pomoc udzielona przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie w odpowiedzi na powódź, która miała miejsce we wrześniu 2024 roku, obejmowała szeroką gamę wsparcia finansowego, remontowego oraz edukacyjnego. Łączna kwota wypłaconych zasiłków w 2024 roku wyniosła **2 022 107,30 zł**.

Wsparcie to miało kluczowe znaczenie w procesie odbudowy i zapewnienia podstawowych warunków do życia dla osób, które znalazły się w bardzo trudnej sytuacji w wyniku klęski żywiołowej. Ośrodek Pomocy Społecznej, we współpracy z lokalnymi władzami, podejmował działania na rzecz minimalizowania skutków powodzi i wspierania poszkodowanych w jak najszybszym powrocie do normalności.

POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Przedstawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej stanowi ustawowy obowiązek kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej, wynikający z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej. Celem tego obowiązku jest systematyczne monitorowanie i określanie potrzeb społecznych mieszkańców danej gminy, co umożliwia skuteczne planowanie i realizowanie działań w zakresie pomocy. Z uwagi na zmieniające się przepisy oraz rosnące potrzeby społeczności, Ośrodki Pomocy Społecznej muszą dostosowywać swoją działalność do nowego kontekstu prawnego i społecznego.

Z roku na rok działalność Ośrodka Pomocy Społecznej przynosi zmiany, które mają lub będą miały wpływ na jego codzienne funkcjonowanie. Dlatego tak istotnym elementem jest bieżąca ocena sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, zawodowej mieszkańców oraz zasobów gminy w obszarze usług społecznych. Ośrodek Pomocy Społecznej gromadzi dane, które pomagają w precyzyjnym określeniu potrzeb mieszkańców oraz w analizie dostępnych zasobów lokalowych, kadrowych i instytucjonalnych. Realizacja zadań Ośrodka Pomocy Społecznej wymaga nie tylko odpowiedniego zabezpieczenia środków finansowych, ale również zapewnienia zasobów kadrowych, lokalowych i wyposażeniowych. Ważnym aspektem jest również modernizacja systemu informatycznego, który wspiera pracę Ośrodka, umożliwiając skuteczniejsze i bardziej efektywne zarządzanie danymi. Z tego względu, dostosowanie przestrzeni Ośrodka do różnych potrzeb społecznych, w tym osób z niepełnosprawnościami, staje się kluczowym zadaniem.

W obliczu rosnącej liczby osób wymagających wsparcia w zakresie zamieszkania, szczególne znaczenie ma również zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych dla osób z ograniczoną mobilnością, uwzględnienie osób o niskich bądź zerowych dochodach, korzystających z pomocy społecznej istotne jest rozważenie kwestii mieszkań socjalnych małometrażowych. Istotnym jest wprowadzenie rozwiązań w zakresie dostępności publicznych przestrzeni Ośrodka. To istotny element w zapewnieniu wszystkim mieszkańcom gminy równych szans dostępu do pomocy społecznej oraz godnych warunków życia. Z kolei, w przypadku osób eksmitowanych z lokali komunalnych, które automatycznie stają się osobami bezdomnymi, gmina ma obowiązek zapewnić im schronienie. Pomimo rosnących kosztów, zadanie to pozostaje w gestii gminy, która zobowiązana jest do zapewnienia tymczasowego miejsca pobytu w noclegowniach, schroniskach

lub innych placówkach. Koszty związane z zapewnieniem tymczasowego schronienia stają się coraz wyższe, dlatego kluczowe jest ciągle dostosowywanie infrastruktury budowlanej i pomieszczeń, aby mogły one sprostać wymaganiom różnych grup społecznych, w tym osób z niepełnosprawnościami.

Jako znaczące zadania i potrzeby na 2025 rok, Ośrodek Pomocy Społecznej wskazuje m.in.:

- zabezpieczenie środków finansowych na wypłatę świadczeń pieniężnych, takich jak zasiłki celowe czy specjalne zasiłki celowe;
- zabezpieczenie środków na pokrycie kosztów pobytu mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej oraz na realizację usług opiekuńczych;
- zapewnienie środków na wypłatę dodatków mieszkaniowych i pomocy materialnej dla uczniów;
- doskonalenie kompetencji pracowników Ośrodka poprzez szkolenia, co może obejmować także szkolenia związane z obsługą osób z niepełnosprawnościami;
- rozwój budownictwa komunalnego, w tym dostosowanie nowych budynków i adaptacja istniejących pomieszczeń do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a także rozwiązywanie problemów mieszkaniowych osób o niskich dochodach, w tym osób z ograniczoną mobilnością;
- wspieranie osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie im dostępu do odpowiednich usług społecznych oraz dostosowanych przestrzeni mieszkaniowych.

Współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami pomocowymi jest kluczowa w budowaniu spójnego systemu wsparcia, który uwzględnia potrzeby wszystkich mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami. Tworzenie przyjaznych przestrzeni, które zapewnią pełną dostępność i integrację osób z niepełnosprawnościami w codzienne życie społeczne, jest fundamentalnym zadaniem, które musi być realizowane przez samorządy.

PODSUMOWANIE

Podsumowując, realizacja zadań Ośrodka Pomocy Społecznej stanowi skomplikowany proces, który wymaga nie tylko systematycznego dostosowywania działań do zmieniającej się rzeczywistości społecznej, ale również zaangażowania wielu podmiotów i specjalistów. W szczególności, diagnoza trudności w funkcjonowaniu rodzin, takich jak niskie kompetencje rodzicielskie czy nieracjonalne dysponowanie dochodami, wymaga skoncentrowania działań na systematycznym podnoszeniu świadomości społecznej, promowaniu pozytywnych wzorców rodzinnych oraz intensyfikacji działań zmierzających do wzmocnienia rodzin. Jednym z kluczowych celów pozostaje także zwiększenie motywacji klientów do podejmowania działań zmierzających do usamodzielnienia się, co wymaga nie tylko wsparcia socjalnego, ale również długofalowej pracy nad zmianą postaw i nawyków. W ramach pracy z rodzinami konieczne jest dalsze zintegrowanie działań wszystkich odpowiedzialnych podmiotów, aby stworzyć skuteczny system wsparcia opartego na wzajemnym szacunku i współpracy. Skuteczne wsparcie rodzin w trudnej sytuacji życiowej nie może ograniczać się jedynie do udzielania pomocy finansowej, ale musi obejmować szeroki wachlarz działań wychowawczych, edukacyjnych oraz psychologicznych, które mają na celu wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców oraz poprawę jakości życia ich dzieci. Kontynuowanie działań takich jak monitoring rodzin, organizowanie grup wsparcia czy prowadzenie akcji okolicznościowych będzie miało kluczowe znaczenie w zapewnieniu ciągłości i efektywności pracy z rodzinami borykającymi się z różnymi trudnościami. Nie mniej istotnym wyzwaniem jest dostosowanie form świadczonej pomocy do potrzeb współczesnych klientów. W związku ze zmieniającą się sytuacją społeczną i nowymi wyzwaniami, formy wsparcia muszą nadążać za rzeczywistością i być zarówno efektywne, jak i ekonomiczne. Dodatkowo, z uwagi na wzrastającą biurokratyzację systemu pomocy społecznej oraz skomplikowaną procedurę przyznawania świadczeń, praca w tym obszarze staje się coraz bardziej wymagająca i czasochłonna. Aby sprostać tym wyzwaniom, niezbędne jest systematyczne podnoszenie kwalifikacji pracowników, poprzez szkolenia, superwizje oraz doskonalenie zawodowe, co pozwoli na bardziej efektywne realizowanie zadań i lepszą obsługę beneficjentów pomocy społecznej.

Szczególnym wyzwaniem w minionym roku była także pomoc osobom dotkniętym skutkami konfliktu zbrojnego na Ukrainie. Współpraca z UNHCR umożliwiła

zapewnienie wsparcia psychologicznego dla obywateli Ukrainy, a także organizowanie spotkań informacyjnych i edukacyjnych dla dzieci, rodziców oraz pedagogów. W tym kontekście Ośrodek Pomocy Społecznej odgrywał ważną rolę w integracji uchodźców i zapewnianiu im niezbędnej pomocy.

Ważnym obszarem wymagającym inwestycji jest również dostosowanie infrastruktury budowlanej, w tym wymiana stolarki okiennej, docieplenie poddasza oraz dostosowanie przestrzeni publicznej Ośrodka do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami. Zmiany te mają na celu poprawę efektywności energetycznej budynku oraz zapewnienie pełnej dostępności budynku, co jest niezbędne dla osób z ograniczoną mobilnością.

Dodatkowo, istotnym obszarem pracy Ośrodka jest profilaktyka uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych, przemocy rówieśniczej oraz przemocy wobec dzieci i osób starszych. Tego rodzaju działania mają na celu zapobieganie eskalacji problemów społecznych, które mogą negatywnie wpływać na funkcjonowanie rodzin i społeczności lokalnych. W związku z tym, konieczne jest nie tylko kontynuowanie dotychczasowych działań, ale także wprowadzanie nowych rozwiązań, które będą odpowiadały na bieżące potrzeby mieszkańców.

W 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie odnotował dalszy, systematyczny wzrost liczby osób starszych i z niepełnosprawnościami oczekujących wsparcia w formie zapewnienia całodobowego pobytu w Domach Pomocy Społecznej (DPS). W wielu przypadkach są to osoby samotne, pozbawione wsparcia ze strony rodziny – szczególnie dzieci – które ze względu na swój stan zdrowia i niesamodzielność wymagają stałej opieki i nadzoru.

W sytuacjach, gdy możliwości świadczenia usług środowiskowych (takich jak usługi opiekuńcze czy asystencja osobista) zostają wyczerpane lub okazują się niewystarczające, konieczne jest skierowanie osoby do instytucjonalnej formy pomocy. Coraz częściej decyzje o umieszczeniu osób w DPS podejmowane są również na mocy Postanowień Sądów, co dodatkowo wpływa na wzrost liczby skierowań i konieczność zabezpieczenia miejsc w placówkach całodobowych. Proces starzenia się społeczeństwa, a także rosnąca liczba osób z niepełnosprawnościami, skutkują również zauważalnym wzrostem wydatków na pomoc społeczną – zarówno w zakresie świadczeń rzeczowych, jak i usługowych oraz instytucjonalnych. Należy podkreślić, że koszty pobytu w domach pomocy społecznej są znaczące i w dużej mierze pokrywane ze środków własnych Gminy, co stanowi coraz większe obciążenie dla budżetu gminy.

Zaobserwowane zmiany demograficzne oraz rosnące potrzeby osób starszych i z niepełnosprawnościami wskazują na konieczność systematycznego dostosowywania miejskiej polityki senioralnej oraz planowania długofalowych rozwiązań, które umożliwią godne i bezpieczne starzenie się mieszkańców Dzierżoniowa. W tym kontekście szczególnego znaczenia nabiera także rola różnorodnych form wsparcia oraz usług środowiskowych, które – tam, gdzie to możliwe – mogą przyczynić się do przedłużenia samodzielności osób potrzebujących pomocy i umożliwić im jak najdłuższe funkcjonowanie w znanym, naturalnym otoczeniu.

Pracownicy ośrodka czynnie biorą udział w akcjach skierowanych na rzecz mieszkańców, nie bez znaczenia jest również fakt, że od 2020 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w każdy piątek odbywa się akcja poboru krwi organizowana przez Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Wałbrzychu. W odpowiednich warunkach krwiodawcy mogą podzielić się tak wspaniałym darem życia jakim jest krew. Pomimo licznych wyzwań, jakie stawia przed Ośrodkiem Pomocy Społecznej rosnąca liczba zadań i zmieniająca się rzeczywistość społeczna, istotne jest podjęcie dalszych działań zmierzających do profesjonalizacji pracy socjalnej oraz do tworzenia przestrzeni, w której każdy mieszkaniec gminy, niezależnie od swoich trudności, będzie mógł otrzymać wsparcie adekwatne do swoich potrzeb. Niezwykle istotnym jest aby podnosić świadomość, iż działania jednostki organizacyjnej pomocy społecznej działa w oparciu o swoje kompetencje i delegację ustawową.

Anna Skrzyńska

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej
w Dzierżoniowie

Załącznik nr 1
do sprawozdania z działalności
Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie za 2024 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie przedkłada sprawozdanie z wykonania planu finansowego za 2024 r., stanowiące załącznik nr 1 do sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie.

DOCHODY

Dział	Rozdział	§	Plan na 31.12.2024	Wykonanie na 31.12.2024	%
758			0,00	60 008,60	0,00
	75814		0,00	60 008,60	0,00
		0920	0,00	60 008,60	0,00
Dochody w tym rozdziale stanowią odsetki z tytułu kapitalizacji przez bank środków na rachunku zgodnie z umową.					
852			581 822,00	764 521,63	131,40
	85202		80 000,00	69 198,84	86,50
		0940	0,00	12 551,50	0,00
		0970	80 000,00	56 647,34	70,81
Dochody w tym rozdziale stanowią zwroty wydatków poniesionych za pobyt w Domach Pomocy Społecznej zgodnie z art. 61 ustawy z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej. W okresie 01.01-31.12.2024 w Domach Pomocy Społecznej przebywało 51 osób. Niższe wykonanie planu finansowego w tym rozdziale wynika ze zgonu jednej osoby, za którą wnoszona była odpłatność.					
	85213		3 000,00	95,17	3,17
		0940	3 000,00	95,17	3,17

Dochody tym rozdziale stanowią zwroty składki zdrowotnej od nienależnie pobranych zasiłków stałych za lata ubiegłe. Plan finansowy w tym paragrafie szacowany jest na podstawie stopnia ściągłości świadczeń za rok ubiegły oraz przypisu nienależnie pobranych świadczeń za dany rok. Należy podkreślić, że precyzyjne oszacowanie wysokości nienależnie pobranych świadczeń jest trudne z uwagi na nieprzewidywalność tego typu sytuacji. Nie można tu również mówić o stałej tendencji – wykonanie dochodów z tytułu nienależnie pobranych świadczeń jest bardzo różne na przestrzeni lat, co jest przyczyną odchyień w tym paragrafie.

	85214		58 032,00	114 535,51	197,37
		0640	32,00	0,00	0,00
		0940	3 000,00	1 080,07	36,00
		0970	55 000,00	113 455,44	206,28

Dochody w tym rozdziale stanowią zwroty kosztów upomnienia, zwroty nienależnie pobranego zasiłku celowego i okresowego zgodnie z art. 98-99 ustawy o pomocy społecznej za lata ubiegłe oraz opłaty za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom bezdomnym zgodnie z uchwałą RM nr LIX/536/23.

Plan finansowy w zakresie nienależnie pobranych świadczeń (§ 0640, § 0940) szacowany jest na podstawie stopnia ściągłości świadczeń za rok ubiegły oraz przypisu nienależnie pobranych świadczeń za dany rok. Należy podkreślić, że precyzyjne oszacowanie wysokości nienależnie pobranych świadczeń jest trudne z uwagi na nieprzewidywalność tego typu sytuacji. Nie można tu również mówić o stałej tendencji – wykonanie dochodów z tytułu nienależnie pobranych świadczeń jest bardzo różne na przestrzeni lat, co jest przyczyną odchyień w tych paragrafach.

Wyższe wykonanie planu finansowego w zakresie opłat za schroniska (§ 0970) wynika z umieszczenia w ośrodkach wsparcia dodatkowych osób, za które wnoszona jest odpłatność.

	85215		0,00	4 060,86	0,00
		0640	0,00	16,00	0,00
		0920	0,00	32,40	0,00
		0940	0,00	4 012,46	0,00

Dochody w tym rozdziale stanowią zwroty kosztów upomnienia, zwroty odsetek od nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych oraz zwroty dodatków mieszkaniowych za lata ubiegłe zgodnie z art. 7 ustawy o dodatkach mieszkaniowych.

	85216		15 064,00	1 057,46	7,02
--	--------------	--	------------------	-----------------	-------------

		0640	64,00	0,00	0,00
		0940	15 000,00	1 057,46	7,05
Dochody w tym rozdziale stanowią zwroty kosztów upomnień oraz zwroty zasiłku stałego za lata ubiegłe zgodnie z art. 98 i 99 ustawy o pomocy społecznej. Plan finansowy w tym rozdziale szacowany jest na podstawie stopnia ściągальności świadczeń za rok ubiegły oraz przypisu nienależnie pobranych świadczeń za dany rok. Należy podkreślić, że precyzyjne oszacowanie wysokości nienależnie pobranych świadczeń jest trudne z uwagi na nieprzewidywalność tego typu sytuacji. Nie można tu również mówić o stałej tendencji – wykonanie dochodów z tytułu nienależnie pobranych świadczeń jest bardzo różne na przestrzeni lat, co jest przyczyną odchyień w tym rozdziale.					
	85219		1 500,00	3 704,70	246,98
		0640	0,00	16,00	0,00
		0830	0,00	381,20	0,00
		0920	0,00	13,31	0,00
		0940	0,00	256,17	0,00
		0950	0,00	1 874,02	0,00
		0970	1 500,00	1 164,00	77,60
Dochody w tym rozdziale stanowią zwroty kosztów upomnień, wpłaty za energię elektryczną, zwrot z korekt ZUS, odszkodowania z tytułu zdarzenia losowego oraz wynagrodzenie płatnika z tytułu terminowego wpłacania podatków na rzecz budżetu państwa (art. 28 Ordynacji podatkowej).					
	85220		4 000,00	6 459,62	161,49
		0940	0,00	766,09	0,00
		0970	4 000,00	5 693,53	142,34
Dochody w tym rozdziale stanowią opłaty za pobyt w mieszkaniach treningowych i wspomaganych za lata ubiegłe oraz rok bieżący zgodnie z Uchwałą RM nr XLII/561/24. Wyższe wykonanie dochodów w tym rozdziale wynika z umieszczenia w mieszkaniach treningowych i wspomaganych dodatkowych osób.					
	85228		420 000,00	564 060,75	134,30
		0640	0,00	48,00	0,00
		0830	420 000,00	563 403,75	134,14
		0940	0,00	609,00	0,00

Dochody w tym rozdziale stanowią zwroty kosztów upomnienia oraz opłaty za usługi opiekuńcze zgodnie z Uchwałą RM nr LIX/537/23.

Wyższe wykonanie dochodów w tym paragrafie wynika ze wzrostu liczby osób korzystających z tej formy opieki oraz wzrostu dochodów osób korzystających z tej formy pomocy.

	85230		200,00	1 330,00	665,00
		0940	200,00	1 330,00	665,00

Zwrot wydatków - pomoc w formie obiadów za lata ubiegłe.

	85295		26,00	18,72	72,00
		0920	26,00	18,72	72,00

Dochody w tym rozdziale stanowią zwroty odsetek od nienależnie pobranych świadczeń „Dodatek osłonowy” zgodnie z art. 30 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Plan finansowy w tym rozdziale szacowany jest na podstawie stopnia ściągальności świadczeń za rok ubiegły oraz przypisu nienależnie pobranych świadczeń za dany rok. Należy podkreślić, że precyzyjne oszacowanie wysokości nienależnie pobranych świadczeń jest trudne z uwagi na nieprzewidywalność tego typu sytuacji. Nie można tu również mówić o stałej tendencji – wykonanie dochodów z tytułu nienależnie pobranych świadczeń jest bardzo różne na przestrzeni lat, co jest przyczyną odchyień w tym paragrafie.

853			3 730,00	0,00	0,00
	85395		3 730,00	0,00	0,00
		0920	730,00	0,00	0,00
		0940	3 000,00	0,00	0,00

Dochody w tym rozdziale stanowią zwroty odsetek od nienależnie pobranych świadczeń „Dodatek węglowy” zgodnie z art. 30 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz zwroty nienależnie pobranych świadczeń „Dodatek węglowy” zgodnie z art. 30 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Plan finansowy w tym rozdziale szacowany jest na podstawie stopnia ściągальności świadczeń za rok ubiegły oraz przypisu nienależnie pobranych świadczeń za dany rok. Należy podkreślić, że precyzyjne oszacowanie wysokości nienależnie pobranych świadczeń jest trudne z uwagi na nieprzewidywalność tego typu sytuacji. Nie można tu również mówić o stałej tendencji – wykonanie dochodów z tytułu nienależnie pobranych świadczeń jest bardzo różne na przestrzeni lat, co jest przyczyną odchyień w tym rozdziale.

854			596,00	760,00	127,52
------------	--	--	---------------	---------------	---------------

	85415		596,00	760,00	127,52
		0640	0,00	16,00	0,00
		0940	596,00	744,00	124,83
Dochody w tym rozdziale stanowią zwroty kosztów upomnienia oraz nienależnie pobrane stypendia szkolne zgodnie z art. 90o ustawy o systemie oświaty. Plan finansowy w tym rozdziale szacowany jest na podstawie stopnia ściągальności świadczeń za rok ubiegły oraz przypisu nienależnie pobranych świadczeń za dany rok. Należy podkreślić, że precyzyjne oszacowanie wysokości nienależnie pobranych świadczeń jest trudne z uwagi na nieprzewidywalność tego typu sytuacji. Nie można tu również mówić o stałej tendencji – wykonanie dochodów z tytułu nienależnie pobranych świadczeń jest bardzo różne na przestrzeni lat, co jest przyczyną odchyień w tym rozdziale.					
855			347 200,00	325 430,39	93,73
	85501		18 160,00	6 913,81	38,07
		0640	160,00	27,60	17,25
		0920	5 000,00	2 020,14	40,40
		0940	13 000,00	4 866,07	37,43
Dochody w tym rozdziale stanowią zwroty kosztów upomnienia, odsetek od nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych oraz nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych zgodnie z art. 25 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Plan finansowy w tym rozdziale szacowany jest na podstawie stopnia ściągальności świadczeń za rok ubiegły oraz przypisu nienależnie pobranych świadczeń za dany rok. Należy podkreślić, że precyzyjne oszacowanie wysokości nienależnie pobranych świadczeń jest trudne z uwagi na nieprzewidywalność tego typu sytuacji. Nie można tu również mówić o stałej tendencji – wykonanie dochodów z tytułu nienależnie pobranych świadczeń jest bardzo różne na przestrzeni lat, co jest przyczyną odchyień w tym rozdziale.					
	85502		322 240,00	309 623,36	96,08
		0640	240,00	43,60	18,17
		0920	22 000,00	20 089,32	91,32
		0940	300 000,00	289 490,44	96,50
Dochody w tym rozdziale stanowią zwroty kosztów upomnienia, odsetek od nienależnie pobranych świadczeń oraz nienależnie pobranych świadczeń zgodnie z: art. 30 ustawy o świadczeniach rodzinnych, art. 15 ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, art. 23 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.					

Plan finansowy w tym rozdziale szacowany jest na podstawie stopnia ściągальności świadczeń za rok ubiegły oraz przypisu nienależnie pobranych świadczeń za dany rok. Należy podkreślić, że precyzyjne oszacowanie wysokości nienależnie pobranych świadczeń jest trudne z uwagi na nieprzewidywalność tego typu sytuacji. Nie można tu również mówić o stałej tendencji – wykonanie dochodów z tytułu nienależnie pobranych świadczeń jest bardzo różne na przestrzeni lat, co jest przyczyną odchyień w tym rozdziale.

	85508		0,00	4 820,90	0,00
		0940	0,00	4 820,90	0,00

Dochody z tym paragrafie stanowią odpłatność rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.

	85510		0,00	372,61	0,00
		0940	0,00	372,61	0,00

Dochody z tym paragrafie stanowią odpłatność rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

	85513		5 000,00	3 218,97	64,38
		0940	5 000,00	3 218,97	64,38

Dochody w tym rozdziale stanowią zwroty składki na ubezpieczenie zdrowotne od nienależnie pobranych świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych i zasiłków dla opiekuna.

Plan finansowy w tym rozdziale szacowany jest na podstawie stopnia ściągальności świadczeń za rok ubiegły oraz przypisu nienależnie pobranych świadczeń za dany rok. Należy podkreślić, że precyzyjne oszacowanie wysokości nienależnie pobranych świadczeń jest trudne z uwagi na nieprzewidywalność tego typu sytuacji. Nie można tu również mówić o stałej tendencji – wykonanie dochodów z tytułu nienależnie pobranych świadczeń jest bardzo różne na przestrzeni lat, co jest przyczyną odchyień w tym rozdziale.

	85516		0,00	480,74	0,00
		0920	0,00	44,74	0,00
		0940	0,00	436,00	0,00

Dochody w tym rozdziale stanowią zwroty odsetek i zwroty nienależnie pobranych świadczeń „Dzierżoniowski bon żłobkowy”.

	85595		1 800,00	0,00	0,00
		0920	300,00	0,00	0,00
		0940	1 500,00	0,00	0,00

Dochody w tym rozdziale stanowią zwrot odsetek i zwrot nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych z Funduszu Pomocy.

Jednostka realizuje dochody z tytułu wpłat od dłużników alimentacyjnych na które składają się: 50% wpływów z tytułu wyegzekwowanych kwot zaliczki alimentacyjnej, 40% wpływów z tytułu wyegzekwowanych kwot świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego. Dochody te wykazywane są w Rb-27S (85502 § 2360) sporządzanym przez jednostkę nadrzędną. Liczba dłużników alimentacyjnych na dzień 31.12.2024 roku wynosiła 634 osób. Egzekucja prowadzona jest przez komorników.

Ogółem	933 348,00	1 150 720,62	123,29
---------------	-------------------	---------------------	---------------

WYDATKI

Dział	Rozdział	§	Nazwa zadania	Plan na 31.12.2024	Wykonanie na 31.12.2024	%
851			Ochrona zdrowia	455 422,00	431 979,82	94,85
	85117		Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno - opiekuńcze	43 760,00	43 759,54	99,99
		4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	43 760,00	43 759,54	99,99
Wydatki w tym rozdziale związane są ze współfinansowaniem przez gminę pobytu dzieci w zakładach opiekuńczo-leczniczych. Na dzień 31.12.2024 roku w placówce opiekuńczo-leczniczej przebywało 3 dzieci. Opłata za pobyt dziecka w ZOL wynosi 200% najniższej emerytury. Plan finansowy w tym rozdziale szacowany jest na podstawie prognozowanej wysokości najniższej emerytury oraz liczby dzieci aktualnie przebywających w ZOL.						
	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	394 468,00	371 026,28	94,06
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	21 437,00	20 152,85	94,01
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	31 253,00	27 252,39	87,20
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	1 821,00	1 286,06	70,62

		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	177 582,00	176 886,40	99,61
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	8 157,00	7 628,95	93,53
		4220	Zakup środków żywności	3 308,00	3 157,52	95,45
		4260	Zakup energii	61 360,00	59 541,03	97,04
		4270	Zakup usług remontowych	1 500,00	382,90	25,53
		4300	Zakup usług pozostałych	72 457,00	60 108,27	82,96
		4430	Różne opłaty i składki	654,00	653,40	99,91
		4520	Opłaty na rzecz budżetów	771,00	770,45	99,93
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	14 100,00	13 153,89	93,29
		4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	68,00	52,17	76,72

Wydatki w tym rozdziale stanowią koszty realizacji projektów „Aktywne wsparcie”, „Można pięknie żyć – stop nałogom”, „Pomocna dłoń” oraz „Funkcjonowanie ogrzewalni dla bezdomnych”. Są realizowane zgodnie z przedstawioną kalkulacją i harmonogramem.

Projekty realizowane w ramach rozdziału:

1. „Aktywne wsparcie” – plan finansowy **116 762,00 zł**, wydatki **115 906,81 zł** (wykonanie 99,27%);

2. „Można pięknie żyć – stop nałogom” – plan finansowy **37 108,00 zł**, wydatki **27 315,55 zł** (wykonanie 73,61%);
3. „Pomocna dłoń” – plan finansowy **31 400,00 zł**, wydatki **30 446,45 zł** (wykonanie 96,96%);
4. Ogrzewalnia dla bezdomnych – plan finansowy **209 198,00 zł**, wydatki **197 357,47 zł** (wykonanie 94,34%).

Wydatki w tym rozdziale obejmują wynagrodzenia osobowe i bezosobowe oraz pochodne od wynagrodzeń osób zaangażowanych w realizację projektów, a także zakupy artykułów i usług, opłaty za energię elektryczną, centralne ogrzewanie i wodę. W przypadku programu „Aktywne wsparcie” dodatkowo ponoszone są koszty ubezpieczenia NNW uczestników projektu oraz opłata za trwały zarząd lokalu przeznaczonego na realizację programu.

Niższe wykonanie wydatków w tym rozdziale wynika z mniejszego zapotrzebowania niż planowano.

	85195		Pozostała działalność	17 194,00	17 194,00	100,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	12 220,68	12 220,68	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	2 104,76	2 104,76	100,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	299,31	299,31	100,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	547,74	547,74	100,00
		4300	Zakup usług pozostałych	1 805,40	1 805,40	100,00
		4410	Podróże służbowe krajowe	216,11	216,11	100,00

Wydatki w tym rozdziale stanowią koszty związane z wydawaniem decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni, spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Wykonanie wydatków w tym rozdziale jest uzależnione od liczby wydanych decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej oraz złożonej kalkulacji kosztów.

W 2024 roku wydano 193 decyzje w sprawach świadczeń opieki zdrowotnej.

852			Pomoc społeczna	16 747 763,44	16 461 490,45	98,29
	85202		Domy pomocy społecznej	2 154 012,00	2 147 827,17	99,71
		4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	2 154 012,00	2 147 827,17	99,71

Wydatki w tym rozdziale stanowią opłaty za pobyt w Domu Pomocy Społecznej.

W okresie 01.01-31.12.2024 w Domach Pomocy Społecznej przebywało 51 osób.

	85205		Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	40 788,00	40 409,74	99,07
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	5 775,86	5 775,86	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	995,34	994,60	99,93
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	141,66	141,51	99,89
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	5 297,00	5 016,75	94,71
		4220	Zakup środków żywności	201,00	200,40	99,70
		4300	Zakup usług pozostałych	27 791,00	27 694,98	99,65

		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	499,00	499,00	100,00
		4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	87,14	86,64	99,43
Rozdział ten obejmuje wydatki na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz z załącznika nr 1 do Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 ustanowionego Uchwałą nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. (M.P. poz. 1232) - funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych, w tym: - zadania własne finansowane z budżetu państwa – plan finansowy 6 000,00 zł, wydatki 6 000,00 zł (wykonanie 100,00%) - zadania własne finansowane z budżetu gminy – plan finansowy 4 499,00 zł, wydatki 4 498,33 zł (99,99%). Dodatkowo w rozdziale tym ujęte zostały wydatki dotyczące projektu pn. "Wrażliwi na przemoc", realizowanego w ramach Programu Ośłonowego "Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy Domowej". Wydatki poniesione w ramach projektu wyniosły 29 911,41 zł, w tym: - dotacja z budżetu państwa – plan finansowy 21 867,00 zł, wydatki 21 585,10 zł (wykonanie 98,71%); - wkład własny gminy – plan finansowy 8 422,00 zł, wydatki 8 326,31 zł (wykonanie 98,86%).						
	85213		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	90 000,00	87 247,84	96,94
		4130	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	90 000,00	87 247,84	96,94
Ubezpieczeniem zdrowotnym objęte są osoby pobierające zasiłek stały. Wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłków stałych wynika z wysokości i ilości wypłaconych świadczeń podlegających oskładkowaniu. Przyczyną niewykorzystania dotacji z tytułu składki zdrowotnej jest niższe wykonanie wydatków w rozdziale 85216 – Zasiłki stałe.						
	85214		Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	1 031 843,00	1 013 842,22	98,26
		3110	Świadczenia społeczne	1 031 843,00	1 013 842,22	98,26

W ramach rozdziału realizowane są zadania:

1. własne finansowane z budżetu gminy – plan finansowy **766 843,00 zł**, wydatki **755 898,42 zł** (wykonanie 98,57%)

W ramach zadań własnych finansowanych z budżetu gminy wypłacono zasiłki celowe jednorazowe dla **305** rodzin. W okresie **od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r.** gmina sfinansowała również **9** pogrzebów i wydatkowała na ten cel kwotę **25 769,39 zł**.

2. własne finansowane z budżetu państwa – plan finansowy **265 000,00 zł**, wydatki **257 943,80 zł** (wykonanie 97,34%)

W ramach zadań własnych finansowanych z budżetu państwa wypłacono zasiłki okresowe dla **128** osób.

Niższe wykonanie wydatków w tym rozdziale wynika z mniejszego zapotrzebowania niż planowano oraz z faktu, że do Ośrodka nie wpłynęła część rozliczeń z tytułu opał, bonów żywnościowych.

	85215		Dodatki mieszkaniowe	2 605 340,00	2 566 260,38	98,50
		3110	Świadczenia społeczne	2 583 800,00	2 545 968,22	98,54
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	14 656,00	13 650,00	93,14
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	2 524,00	2 350,53	93,13
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	360,00	292,78	81,33
		4300	Zakup usług pozostałych	4 000,00	3 998,85	99,97

Wydatki w tym rozdziale obejmują :

1. Dodatki mieszkaniowe i ryczałty (zadania własne finansowane z budżetu gminy) – plan finansowy **1 865 800,00 zł**, wydatki w wysokości **1 865 172,49 zł** (wykonanie 99,97%)

W ramach realizacji ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych wypłacono 6 484 świadczenia.

2. Bon energetyczny (zadania zlecone z zakresu administracji rządowej) - plan finansowy **739 540,00 zł**, wydatki w wysokości **701 087,89 zł** (wykonanie 94,80%)

W ramach realizacji ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego wypłacono 1852 świadczenia na kwotę **680 795,73 zł**, sfinansowano również koszty obsługi wypłat świadczeń pieniężnych w wysokości 3%. Niższe wykonanie wydatków w tym zadaniu wynika z dużej liczby wydanych decyzji odmownych.

	85216		Zasiłki stałe	1 027 780,00	1 025 633,77	99,79
		3110	Świadczenia społeczne	1 027 780,00	1 025 633,77	99,79

Wypłacono zasiłki stałe dla 126 osób.

Niższe wykonanie wydatków w tym rozdziale wynika z faktu, iż część klientów korzystających z tej formy wsparcia podjęło pracę, dodatkową przyczyną są zgony świadczeniobiorców korzystających z zasiłku stałego.

	85219		Ośrodki Pomocy Społecznej	4 569 445,00	4 542 002,93	99,40
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	28 191,00	28 190,20	99,99
		3110	Świadczenia społeczne	116 173,60	116 173,33	99,99
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	2 973 062,00	2 966 702,83	99,79
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	180 898,00	180 897,91	99,99
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	555 832,00	554 688,79	99,79
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	58 177,00	57 007,97	97,99
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	150 309,00	150 224,00	99,94

		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	73 978,40	73 784,47	99,74
		4260	Zakup energii	79 929,00	67 700,92	84,70
		4270	Zakup usług remontowych	15 805,00	15 804,30	99,99
		4280	Zakup usług zdrowotnych	2 500,00	1 710,00	68,40
		4300	Zakup usług pozostałych	171 889,00	171 515,17	99,78
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	19 300,00	18 893,58	97,89
		4410	Podróże służbowe krajowe	5 000,00	2 282,98	45,66
		4430	Różne opłaty i składki	8 000,00	7 362,24	92,03
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	88 682,00	88 515,70	99,81
		4520	Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	9 267,00	9 266,70	99,99
		4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	1 000,00	861,74	86,17
		4700	Szkolenia pracowników nie będących członkami korpusu służby cywilnej	15 000,00	13 979,73	93,20
		4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	16 452,00	16 440,37	99,93

Wydatki w tym rozdziale obejmują:

1. wydatki na funkcjonowanie Ośrodka Pomocy Społecznej – **4 101 530,91 zł**, w tym:
- zadania własne finansowane z budżetu gminy – plan finansowy **3 508 399,00 zł**, wydatki **3 488 816,91 zł** (wykonanie 99,44%);
 - zadania własne finansowane z budżetu państwa – plan finansowy **612 714,00 zł**, wydatki **612 714,00 zł** (wykonanie 100,00%).
2. wydatki na wynagrodzenia osobowe i bezosobowe oraz pochodne od wynagrodzeń osób zaangażowanych w realizację zadania Klub Senior+ (zadania własne finansowane z budżetu gminy) – plan finansowy **46 380,00 zł**, wydatki **46 058,06 zł** (wykonanie 99,31%).
3. wydatki na wypłatę wynagrodzenia za sprawowanie opieki oraz na obsługę tego zadania zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 9 (zadania zlecone z zakresu administracji rządowej) – plan finansowy **92 718,00 zł**, wydatki **92 717,73 zł** (wykonanie 99,99%).
4. wydatki na wypłatę wynagrodzenia za sprawowanie kurateli nad osobą częściowo ubezwłasnowolnioną (zadania własne finansowane z budżetu gminy) – plan finansowy **24 826,00 zł**, wydatki **24 825,81 zł** (wykonanie 99,99%).
5. wydatki na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego (zadania własne finansowane z budżetu państwa) – plan finansowy **284 408,00 zł**, wydatki **276 870,42 zł** (wykonanie 97,35%).
- Niższe wykonanie wydatków bieżących w tym rozdziale wynika z mniejszego zapotrzebowania niż planowano.

	85220		Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej.	59 801,00	52 590,86	87,94
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	2 761,00	1 451,59	52,57
		4260	Zakup energii	19 000,00	16 156,44	85,03
		4270	Zakup usług remontowych	23 000,00	22 404,09	97,41
		4300	Zakup usług pozostałych	7 500,00	5 544,95	73,93
		4400	Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	4 000,00	3 495,53	87,39

		4520	Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	3 540,00	3 538,26	99,95
W rozdziale tym ujęte są środki niezbędne na zagospodarowanie oraz bieżącą eksploatację pomieszczeń mieszkalnych przeznaczonych na mieszkania treningowe i wspomagane oraz aktywizujące. Niższe wykonanie wydatków w tym rozdziale wynika z mniejszego zapotrzebowania niż planowano.						
	85228		Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	1 839 723,00	1 800 919,90	97,89
		4300	Zakup usług pozostałych	1 839 723,00	1 800 919,90	97,89
Rozdział obejmuje wydatki związane z realizacją : 1. usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych (zadania własne finansowane z budżetu gminy) – plan finansowy 756 704,00 zł, wydatki 756 674,50 zł (wykonanie 99,99%) 2. usług opiekuńczych w ramach programu „Opieka 75+” (zadania własne finansowane z budżetu państwa) – plan finansowy 650 201,00zł, wydatki 650 201,00 zł (wykonanie 100,00%) 3. specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadania zlecone z zakresu administracji rządowej) – plan finansowy 432 818,00 zł, wydatki 394 044,40 zł (wykonanie 91,04%). W 2024 roku z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w sumie skorzystały 302 osoby (282 osoby zwykłe usługi opiekuńcze, 20 osób specjalistyczne usługi opiekuńcze). Usługi opiekuńcze oraz usługi w ramach programu „Opieka 75+” świadczone były przez firmę Noworudzkie Centrum Geriatryczne Senior, koszt jednej godziny usługowej wynosił 34,50 zł. Natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowała firma PCK, koszt jednej godziny usługowej dla dziecka wynosił 81,20 zł, zaś dla osoby dorosłej 43,50 zł. Niższe wykonanie wydatków w tym zadaniu wynika z faktu, iż faktyczna liczba godzin usługowych była mniejsza niż wynikająca z zaangażowania na podstawie decyzji administracyjnych.						
	85230		Pomoc w zakresie dożywiania	631 860,00	622 370,20	98,50

		3110	Świadczenia społeczne	631 860,00	622 370,20	98,50
W rozdziale tym ujęto kwotę stanowiącą środki na realizację rządowego programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 (Uchwała Rady Ministrów nr 149 z dnia 23 sierpnia 2023 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028). Pomocą objęto 411 osób, w tym 76 dzieci. Wydatki w tym rozdziale obejmują: 1. wydatki na zadania własne finansowane z budżetu państwa – plan finansowy 360 500,00 zł, wydatki 360 500,00 zł (wykonanie 100,00%) 2. wydatki na zadania własne finansowane z budżetu gminy – plan finansowy 271 360,00 zł, wydatki 261 870,20 zł (wykonanie 96,50%). Przyczyną niższego wykonania wydatków w tym rozdziale jest mniejsza liczba wniosków.						
	85278		Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	2 193 050,20	2 064 047,10	94,12
		3110	Świadczenia społeczne	2 134 858,00	2 007 107,30	94,02
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	34 000,00	34 000,00	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	6 130,20	5 854,80	95,51
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	833,00	588,00	70,59
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	9 429,00	8 697,00	92,24
		4390	Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz	7 800,00	7 800,00	100,00
Wydatki w tym rozdziale obejmują: 1.wydatki na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – plan finansowy 2 144 287,00 zł, wydatki 2 015 804,30 zł (wykonanie 94,01%) Wydatki w tym zadaniu obejmują wypłatę świadczeń w związku z powodzią, która miała miejsce we wrześniu 2024 roku. Wypłacono 138 świadczeń w postaci zasiłku celowego – pomocy doraźnej w łącznej wysokości 957 850,00 zł, 2 świadczenia w postaci zasiłku celowego na remont budynku gospodarczego w wysokości 8 397,30 zł, 34 świadczenia						

w postaci zasiłku celowego na remont budynku mieszkalnego w wysokości 773 260,00 zł, 116 świadczeń w postaci zasiłku powodziowego na osuszanie w wysokości 116 000,00 zł oraz 77 świadczeń w postaci zasiłku powodziowego w łącznej wysokości 151 600,00 zł, sfinansowano również koszty obsługi wypłat świadczeń w wysokości 0,5%.

Niższe wykonanie wydatków w tym zadaniu wynika z mniejszej liczby wniosków niż prognozowano.

2. wydatki na zadania własne finansowane z budżetu państwa – plan finansowy **40 963,20 zł**, wydatki **40 442,80 zł** (wykonanie 98,73%)

Wydatki w tym zadaniu obejmują wypłatę jednorazowego dodatku do wynagrodzenia w wysokości 2 000,00 zł wraz z pochodnymi dla pracowników socjalnych przeprowadzających rodzinne wywiady środowiskowe z osobami i rodzinami poszkodowanymi w wyniku powodzi we wrześniu 2024 r.

3. wydatki na zadania własne finansowane z budżetu gminy – plan finansowy **7 800,00 zł**, wydatki **7 800,00 zł** (wykonanie 100,00%)

Wydatki w tym zadaniu stanowią koszty oszacowania wysokości szkód w budynku/lokalu mieszkalnym lub budynku gospodarczym w ramach pomocy remontowo-budowlanej dla osób poszkodowanych w wyniku powodzi.

	85295		Pozostała działalność	504 121,24	498 338,34	98,85
		3110	Świadczenia społeczne	446 177,69	445 834,49	99,92
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	2 285,63	2 285,63	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	393,60	393,60	100,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	45,95	45,95	100,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	10 756,40	10 756,40	100,00
		4220	Zakup środków żywności	7 400,00	7 400,00	100,00

		4260	Zakup energii	10 937,00	6 097,30	55,75
		4300	Zakup usług pozostałych	25 518,81	25 518,81	100,00
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	600,00	0,00	0,00
		4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	6,16	6,16	100,00
W rozdziale tym ujęte zostały wydatki: 1. na wypłatę dodatków osłonowych (zadania zlecone z zakresu administracji rządowej) – plan finansowy 455 101,24 zł, wydatki 454 758,04 zł (wykonanie 99,92%) W ramach realizacji ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym wypłacono świadczenia dla 1462 gospodarstw domowych na łączną kwotę 445 834,49 zł, sfinansowano również koszty obsługi zadania w wysokości 2%. 2. na działalność Klubu Senior+ (zadania własne finansowane z budżetu gminy) – plan finansowy 35 620,00 zł, wydatki 30 180,30 zł (wykonanie 84,73%) Niższe wykonanie wydatków w tym zadaniu wynika z faktu, że do Ośrodka nie wpłynęła część obciążeń za media. 3. na paczki świąteczne dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej (zadanie własne finansowane z budżetu gminy) – plan finansowy 5 000,00 zł, wydatki 5 000,00 zł (wykonanie 100,00%) 4. na zakup systemu informatycznego TT POMOST (zadania zlecone z zakresu administracji rządowej) – plan finansowy 8 400,00 zł, wydatki 8 400,00 zł (wykonanie 100,00%).						
854			Edukacyjna opieka wychowawcza	79 653,000	57 864,80	72,65
	85415		Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	63 653,00	42 864,80	67,34
		3240	Stypendia dla uczniów	63 653,00	42 864,80	67,34

Wydatki w tym rozdziale stanowią stypendia szkolne dla uczniów, w tym:

1. zadania własne finansowane z budżetu państwa –plan finansowy **55 080,00 zł**, wydatki **34 291,84 zł** (wykonanie 62,26%)
2. zadania własne finansowane z budżetu gminy – plan finansowy **8 573,00 zł**, wydatki **8 572,96 zł** (wykonanie 99,99%).

W **2024** roku gmina wypłaciła stypendium szkolne dla **40** dzieci.

Niższe wykonanie wydatków w tym rozdziale wynika z faktu, iż o stypendium szkolne na rok 2024/2025 wnioskowało mniej osób niż prognozowano. Dodatkowo część osób, którym przyznano stypendium nie rozliczyła się w całości z przyznanej kwoty.

	85478		Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	16 000,00	15 000,00	93,75
		3110	Świadczenia społeczne	16 000,00	15 000,00	93,75

Wydatki w tym rozdziale stanowią zasiłki losowe na cele edukacyjne. Stanowią pomoc dla rodzin poszkodowanych w wyniku powodzi, która miała miejsce we wrześniu 2024 r. W **2024** roku wypłacono **15** zasiłków losowych na cele edukacyjne. Niższe wykonanie wydatków w tym rozdziale wynika z mniejszej liczby wniosków niż prognozowano.

855			Rodzina	15 586 883,51	14 983 816,06	96,13
	85502		Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	13 641 372,00	13 099 524,70	96,03
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	2 428,00	2 427,50	99,98
		3110	Świadczenia społeczne	12 060 067,00	11 553 685,60	95,80
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	359 226,00	349 890,40	97,40
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	23 695,00	23 694,61	99,99

		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	1 124 681,00	1 113 256,57	98,98
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	9 017,00	8 741,97	96,95
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	27 512,00	24 407,35	88,72
		4280	Zakup usług zdrowotnych	500,00	160,00	32,00
		4300	Zakup usług pozostałych	17 951,00	8 911,47	49,64
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	12 137,00	11 683,65	96,26
		4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	1 000,00	22,01	2,20
		4700	Szkolenia pracowników nie będących członkami korpusu służby cywilnej	3 000,00	2 486,00	82,87
		4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	158,00	157,57	99,73

Rozdział ten obejmuje wydatki na wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekuna, świadczeń „Za życiem”, składki na ubezpieczenia społeczne osób pobierających niektóre świadczenia rodzinne i zasiłki dla opiekuna oraz środki na obsługę wypłat świadczeń. W rozdziale tym ujmuje się również wydatki na wypłatę świadczeń wychowawczych, do których stosuje się unijne przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Wydatki w tym rozdziale obejmują:

1. Wydatki na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej - plan **13 516 372,00 zł**, wydatki **12 974 525,48 zł** (wykonanie 95,99%);
2. Wydatki na zadania własne finansowane z budżetu gminy – plan **125 000,00 zł**, wydatki **124 999,22 zł** (wykonanie 99,99%).

W ramach zadań zleconych wypłacono następujące świadczenia rodzinne:

8 812 zasiłków rodzinnych na kwotę **815 768,79 zł.**

Dodatki do zasiłku rodzinnego:

- **dodatek z tytułu urodzenia dziecka:** wypłacono **25** świadczeń na kwotę **18 193,83 zł.**
- **dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego:** wypłacono **95** świadczeń na kwotę **36 371,16 zł.**
- **dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka:** wypłacono **388** świadczeń na kwotę **76 392,92 zł.**
- **dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia:** wypłacono **183** świadczenia na kwotę **16 470,00 zł.**
- **dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia:** wypłacono **623** świadczenia na kwotę **67 647,90 zł.**
- **dodatek z tytułu podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania,** na pokrycie wydatków związanych z **zamieszkaniem** w miejscowości, w której znajduje się szkoła: wypłacono **29** świadczeń na kwotę **3 277,00 zł.**
- **dodatek z tytułu podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania,** na pokrycie wydatków związanych z **dojazdem** do miejscowości, w której znajduje się szkoła: wypłacono **274** świadczenia na kwotę **16 184,36 zł.**
- **dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego** – wypłacono 792 dodatki na kwotę **40 656,87 zł.**
- **dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej** – wypłacono **1 613** dodatków na kwotę **146 818,98 zł.**
- **jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka** – wypłacono **55** świadczeń na kwotę **55 000,00zł.**
- **zasiłek pielęgnacyjny** – wypłacono **9 474** świadczeń na kwotę **2 044 867,88 zł.**
- **świadczenie pielęgnacyjne** – wypłacono **2145** świadczeń na kwotę **6 461 777,06 zł.**
- **specjalny zasiłek opiekuńczy** – wypłacono **75** świadczeń na kwotę **46 500,00 zł.**

Ogółem wypłacono świadczenia rodzinne na kwotę: **9 845 926,75 zł.**

Świadczenie rodzicielskie

wypłacono **391** świadczeń na kwotę **358 741,80 zł.**

Za życiem

Wypłacono **3** świadczenia na kwotę **12 000,00 zł.**

Zasiłek dla opiekuna

Wypłacono **12** świadczeń na kwotę **7 440,00 zł.**

Świadczenie wychowawcze 500+

Wypłacono **70** świadczeń na kwotę **35 000 zł.**

Fundusz alimentacyjny

Wypłacono **2810** świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę **1 294 577,05 zł.**

Składki na ubezpieczenia społeczne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne:

- opłacono **1271** świadczenia kwotę **1 041 585,59 zł** za osoby korzystające ze świadczenia pielęgnacyjnego;
- opłacono **39** świadczeń na kwotę **6 654,32 zł** za osoby korzystające ze specjalnego zasiłku opiekuńczego;
- opłacono **12** świadczeń na kwotę **2 047,44 zł** za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna.

Niższe wykonanie wydatków w tym rozdziale wynika z mniejszej ilości złożonych wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

	85504		Wspieranie rodziny	317 929,51	289 573,56	91,08
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	2 220,00	2 127,50	95,83
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	215 700,09	212 760,29	98,64
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	12 590,00	12 589,99	99,99
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	38 492,40	37 671,82	97,87
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	5 515,02	5 359,84	97,19
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	31 230,00	9 089,03	29,10
		4280	Zakup usług zdrowotnych	880,00	880,00	100,00
		4300	Zakup usług pozostałych	889,00	888,88	99,99

		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	1 000,00	742,67	74,27
		4410	Podróże służbowe krajowe	1 000,00	0,00	0,00
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	6 868,00	6 867,09	99,99
		4700	Szkolenia pracowników nie będących członkami korpusu służby cywilnej	1 500,00	552,27	36,82
		4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	45,00	44,18	98,18

W rozdziale tym ujęte są wydatki na wspieranie rodziny, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, m.in. na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń asystentów rodziny oraz zakup materiałów i usług do Zespołu ds. asysty rodzinnej i przeciwdziałania przemocy. Wydatki w tym rozdziale obejmują:

1. Wydatki na zadania własne finansowane z budżetu gminy - plan **225 073,00 zł**, wydatki **199 677,96 zł** (wykonanie 88,72%)

Niższe wykonanie wydatków w tym zadaniu wynika z częściowej refundacji kosztów wynagrodzeń w ramach Programu „Asystent Rodziny 2024”.

2. Wydatki na zadania własne finansowane z budżetu państwa – plan **92 856,51 zł**, wydatki **89 895,60 zł** (wykonanie 96,81%), w tym:

- wydatki realizowane w ramach Programu „Asystent Rodziny 2024” – plan finansowy **68 742,51 zł**, wydatki **66 605,70 zł** (wykonanie 96,89%).

- wydatki na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w postaci dodatku motywacyjnego – plan finansowy **24 114,00 zł**, wydatki **23 289,90 zł** (wykonanie 96,58%).

	85508		Rodziny zastępcze	471 000,00	466 954,37	99,14
		4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	471 000,00	466 954,37	99,14

Wydatki w tym rozdziale związane są ze współfinansowaniem przez gminę pobytu dzieci w rodzinach zastępczych.

Na dzień **31.12.2024 r.** Ośrodek Pomocy Społecznej współfinansował pobyt **69** dzieci w rodzinie zastępczej.

Niższe wykonanie wydatków w tym rozdziale wynika z trudności w precyzyjnym oszacowaniu planu finansowego z uwagi na dużą rotację dzieci w rodzinach zastępczych, częste zmiany rodzin zastępczych, przechodzenie dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych do rodzin zastępczych oraz powroty do rodzin biologicznych.

	85510		Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	393 002,00	388 567,48	98,87
		4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	393 002,00	388 567,48	98,87

Wydatki w tym paragrafie związane są ze współfinansowaniem przez gminę pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Na dzień **31.12.2024 r.** Ośrodek Pomocy Społecznej współfinansował pobyt **26** dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Niższe wykonanie wydatków w tym rozdziale wynika z trudności w precyzyjnym oszacowaniu planu finansowego z uwagi na dużą rotację dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

	85513		Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	431 600,00	407 215,95	94,35
		4130	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	431 600,00	407 215,95	94,35

Ubezpieczeniem objęte są osoby korzystające ze świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna.

Składki na ubezpieczenia zdrowotne:

- opłacono **1503** świadczeń na kwotę **402 640,35 zł** za osoby korzystające ze świadczenia pielęgnacyjnego;
- opłacono **70** świadczeń na kwotę **3 906,00 zł** za osoby korzystające ze specjalnego zasiłku opiekuńczego;
- opłacono **12** świadczeń na kwotę **669,60 zł** za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna.

Wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych wynika z liczby wydanych decyzji administracyjnych i wysokości świadczeń podlegających oskładkowaniu. Przyczyną niewykorzystania dotacji z tytułu składki zdrowotnej jest niższe wykonanie wydatków w rozdziale 85502.

	85516		System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	331 980,00	331 980,00	100,00
		3110	Świadczenia społeczne	331 980,00	331 980,00	100,00

W tym rozdziale ujęte są wydatki na realizację wypłat świadczeń pieniężnych „Dzierżoniowski Bon Żłobkowy”.						
Do 31.12.2024 r. wypłacono świadczenie dla 105 dzieci.						
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 500,00	1 500,00	100,00
	90095		Pozostała działalność	1 500,00	1 500,00	100,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	735,00	735,00	100,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	126,58	126,58	100,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	18,01	18,01	100,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	253,87	253,87	100,00
		4300	Zakup usług pozostałych	366,54	366,54	100,00
Wydatki w tym rozdziale stanowią zwrot kosztów za wydane zaświadczenia o dochodzie kwalifikujące do podwyższonego poziomu dofinansowania w ramach programu „Czyste Powietrze”. Wydatki w tym rozdziale obejmują wynagrodzenia i składki od wynagrodzeń dla osób zaangażowanych w realizację programu „Czyste powietrze”, zakup artykułów biurowych oraz usług niezbędnych do realizacji programu.						
Ogółem				32 871 221,95	31 936 651,13	97,16

WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO RACHUNKU ŚRODKÓW Z FUNDUSZU PRZECIWDZIAŁANIA COVID ORAZ FUNDUSZU POMOCY OBYWATEŁOM UKRAINY

RACHUNEK ŚRODKÓW Z FUNDUSZU PRZECIWDZIAŁANIA COVID

Dział	Rozdział	§	Nazwa zadania	Plan na 31.12.2024	Wykonanie na 31.12.2024	%
852			Pomoc społeczna	84 086,00	79 820,84	94,93

	85295		Pozostała działalność	84 086,00	79 820,84	94,93
		3110	Świadczenia społeczne	82 437,00	78 423,65	95,13
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 449,00	1 333,32	92,02
		4300	Zakup usług pozostałych	200,00	63,87	31,94
Wydatki w tym rozdziale obejmują wypłatę refundacji podatku VAT od paliw gazowych oraz koszty obsługi zadania w wysokości 2%.						
Wypłacono 286 świadczeń.						
Niższe wykonanie wydatków w tym rozdziale wynika z mniejszej liczby złożonych wniosków niż prognozowano.						
Ogółem				84 086,00	79 820,84	94,93

RACHUNEK ŚRODKÓW Z FUNDUSZU POMOCY OBYWATEŁOM UKRAINY

Dział	Rozdział	§	Nazwa zadania	Plan na 31.12.2024	Wykonanie na 31.12.2024	%
852			Pomoc społeczna	8 694,78	8 382,01	96,40
	85295		Pozostała działalność	8 694,78	8 382,01	96,40
		3290	Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	8 694,78	8 382,01	96,40

Wydatki w tym rozdziale stanowią pomoc obywatelom Ukrainy w formie zasiłku okresowego, stałego, celowego oraz koszty posiłków dla dzieci i młodzieży, w tym:

- Posiłki dla dzieci i młodzieży - w 2024 roku OPS objął pomocą 1 dziecko i z tego tytułu poniósł koszt 336,00zł (plan 648,00 zł, wykonanie 51,85%);
- Zasiłek okresowy - wypłacono 3 zasiłki okresowe dla 1 rodziny w wysokości 517,24 zł (plan 518,00 zł, wykonanie 99,85%);

3. Zasiłek stały - wypłacono **12** zasiłków stałych wraz ze składkami na ubezpieczenie zdrowotne dla **3** osób na kwotę 7 428,77zł (plan 7 428,78 zł, wykonanie 99,99%);

4. Zasiłek celowy - wypłacono **1** zasiłek celowy dla **1** osoby na kwotę 100,00 zł (plan 100,00 zł, wykonanie 100,00 %).

Realizacja wydatków na podstawie złożonych wniosków. Niższe wykonanie wydatków na zakup posiłków dla dzieci i młodzieży wynika z mniejszej niż prognozowano liczby złożonych wniosków.

853			Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	597 080,00	596 664,00	99,93
	85395		Pozostała działalność	597 080,00	596 664,00	99,93
		3280	Świadczenia związane z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy	587 600,00	587 600,00	100,00
		3290	Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	6 000,00	6 000,00	100,00
		4350	Zakup materiałów i wyposażenia	120,00	120,00	100,00
		4740	Wynagrodzenia i uposażenia wypłacane w związku z pomocą obywatelom Ukrainy	2 844,22	2 493,30	87,66
		4850	Składki i inne pochodne od wynagrodzeń pracowników wypłacanych w związku z pomocą obywatelom Ukrainy	515,78	450,70	87,38

Wydatki w tym rozdziale stanowią pomoc obywatelom Ukrainy, w tym:

1. Jednorazowe świadczenia 300,00 złotych - wypłacono świadczenia dla 20 osób na kwotę 6 000,00 zł (§ 3290), sfinansowano również koszty obsługi w wysokości 2% (§ 4350),
plan finansowy 6 120,00 zł, wydatki 6 120,00 zł (wykonanie 100,00%);
2. Świadczenia 40 zł - wypłacono świadczenia na kwotę 587 600,00 zł (§ 3280), sfinansowano również koszty obsługi wypłat świadczeń (§ 4740, § 4750),
plan finansowy 590 960,00 zł, wydatki 590 544,00 zł (wykonanie 99,93%).

855			Rodzina	189 934,08	189 156,63	99,59
	85595		Pozostała działalność	189 934,08	189 156,63	99,59
		3290	Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	185 333,00	185 096,22	99,87
		4350	Zakup materiałów i wyposażenia	540,08	0,00	0,00
		4740	Wynagrodzenia osobowe pracowników	3 393,00	3 393,00	100,00
		4850	Składki na ubezpieczenia społeczne	668,00	667,41	99,91
W ramach pomocy obywatelom Ukrainy wypłacono następujące świadczenia rodzinne: 1. 62 zasiłki rodzinne na kwotę 7 398,00 zł. Dodatki do zasiłku rodzinnego : - dodatek z tytułu urodzenia dziecka - wypłacono 2 świadczenia na kwotę 2 000,00 zł; - dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej - wypłacono 6 dodatków na kwotę 570,00 zł. 2. zasiłek pielęgnacyjny - wypłacono 75 świadczeń na kwotę 16 188,00 zł; 3. świadczenie pielęgnacyjne - wypłacono 30 świadczeń wraz ze składkami na kwotę 118 618,08 zł; 4. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka - wypłacono 5 świadczeń na kwotę 5 000,00 zł; 5. świadczenie rodzicielskie - wypłacono 43 świadczenia na kwotę 40 160,00 zł. W rozdziale tym ujęte są również koszty obsługi wypłat świadczeń w wysokości 3% otrzymanej dotacji na świadczenia rodzinne oraz 30 zł od wydanej decyzji na świadczenie rodzicielskie.						
Ogółem				795 708,86	794 202,64	99,81